

**Budapest Főváros XIII. Kerületi
Önkormányzat**

**Környezetvédelmi-
fenntarthatósági
programja**

2012-2017

**A Program készítéséért felelős:
Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat**

**Készült:
2012. június-szeptember**

TARTALOM

1. Bevezetés	4
2. A terület jellemzése	7
3. A jelenlegi környezeti állapot bemutatása	10
3.1. Levegőminőség	10
3.2. Felszíni és felszín alatti vizek és talaj minősége	12
3.3. A természet és a táj állapota	14
3.4. A települési és az épített környezet állapota	15
3.5. Zöldfelület-gazdálkodás	17
3.6. Zaj- és rezgésvédelem	20
3.7. Települési hulladékgazdálkodás	23
3.8. Víztisztaság-védelem	27
3.9. Közlekedés és szállításszervezés	27
3.10. Környezettudatos gondolkodás, környezeti nevelés	28
3.11. Egyesületek, civil szervezetek	29
3.12. Önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége	30
4. A fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célok	31
4.1. Éghajlatváltozás, levegőtisztaság-védelem	31
4.2. Felszíni és felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata	32
4.3. Környezet-egészségügy	33
4.4. A környezetminőség	34
4.5. Biológiai sokféleség védelme és tájvédelem	35
4.6. Hulladékgazdálkodás	35
4.7. A környezettudatosság növelése, a környezeti nevelés és társadalmi részvétel	36
4.8. Energiagazdálkodás	36
4.9. Közlekedés	36
4.10. Zajvédelem	37
5. Budapest XIII. Kerület Környezetvédelmi-fenntarthatósági Programja	37
5.1. A feladatok finanszírozása	47
6. Összefoglalás	48

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: RIV automata és manuális levegőszennyezettség mérési állomások adatai
2. sz. melléklet: Szelektív hulladékgyűjtő szigetek a XIII. kerületben
3. sz. melléklet: Tudnivalók a parlagrajáról 1. Bevezetés

1. Bevezetés

Környezetünk védelme napjainkra a társadalmi és a gazdasági élet szerves részévé vált. Közismert, hogy a természeti erőforrások egyre gyorsabb ütemű felhasználása és a gazdasági tevékenységek hatásaként a környezetbe kibocsátott szennyező anyagok növekvő mennyisége következtében a környezeti elemek állapota romlott, ami már a környezeti elemeknek mint erőforrásoknak felhasználhatóságát is veszélyezteti, pedig a megfelelő környezeti feltételek nélkülözhetetlenek a jelen és a jövő nemzedékek jólétének, egészséges életének biztosításához. A környezetvédelmi szempontok érvényesítése beépült a helyi szintű döntéshozatalba, Önkormányzatunk munkájába is: az elmúlt években olyan új fogalmakat tanultunk meg, mint a fenntarthatóság és a klímaváltozás, melyek a jövő generációi iránti felelősség és a jelen generációit fenyegető veszélyek fontosságára hívják fel a figyelmünket.

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 2003. november 18-án fogadta el a kerület Környezetvédelmi Programját. A program rendszeres felülvizsgálatára két évente, módosítására 2007-ben került sor. A 2011. évi felülvizsgálat eredménye szerint a program szellemiségében ma is tükrözi az Önkormányzat környezetvédelem iránti elkötelezettségét, azonban szerkezetében már túlhaladottá vált.

A kilenc esztendővel ezelőtt megalkotott programban meghatározott több feladatkört mára önálló stratégia szintjére emelve végez Önkormányzatunk. 2008-ban született meg az ágazatokat, szakterületeket legmagasabb szinten összefogó *Integrált Városfejlesztési Stratégia*¹. 2009-ben készült el a *Local Agenda 21*, a fenntarthatóság helyi dokumentuma a környezeti erőforrások megóvását, a környezetvédelmi feladatokat más szakterületekkel együtt kezelve, korszerű rendszerszemlélettel foglalja egységbe. A kerület zöldhálózati rendszerének fejlesztésének alapidokumentuma az *AngyalZÖLD Stratégia*, az éghajlatváltozást kiváltó folyamatok mérséklését célzó törekvéseket a *Klímastratégia* foglalja össze, ez év elején *Kerékpáros Stratégiát* is elfogadott a Képviselő-testület.

Az új Környezetvédelmi-fenntarthatósági Program (a továbbiakban: Program) megalkotásával két, egymásnak ellentmondó feltételnek kell eleget tennünk.

A Programnak szervesen illeszkednie kell az Önkormányzat kialakult tervezési rendszerébe: a környezetvédelem és a fenntarthatóság azon feladatait kell meghatározni, melyek a kapcsolódó stratégiákban kitűzött célok megvalósítását szolgálják. Az LA21 dokumentummal megalapozott kerületi fenntarthatósági célrendszer a Klímastratégia és a Kerékpáros Stratégia elfogadásával vált teljeskörűvé, ezen célok megvalósításához szükséges feladatoknak is meg kell jelenniük a Programban. A kerület zöldfelület-gazdálkodását átfogó – és nemzetközileg is elismert² – stratégiája, az AngyalZÖLD a szakterület feladatait a Környezetvédelmi Program kereteit meghaladó részletességgel tartalmazza, ezekre a feladatokra a Programban elegendő csak utalni.

A települési önkormányzatok számára önálló, a képviselő-testület által is elfogadott környezetvédelmi program készítését a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban Kvt.) 48/E. § (1) bekezdésének b) pontja írja elő, így a Programnak maradéktalanul meg kell felelnie a jogszabályi elvárásoknak. Ez alapján a

¹ Önkormányzatunk fenntartható, integrált stratégiai településfejlesztési tevékenységét 2012-ben a Magyar Urbanisztikai Társaságtól Hild-díjjal ismerte el

² Az AngyalZÖLD stratégiát az EU magyar elnöksége alatt kiadott „Klímabarát városok” kézikönyv a jó példák között említi (Klímabarát városok – kézikönyv az európai városok klímaváltozással kapcsolatos feladatairól és lehetőségeiről; Budapest, 2011; p. 80)

* Kerületi feladat jellege: T – tulajdonosi, fenntartói; H – hatósági, jogalkalmazói; J – jogalkotói; K – kezdeményező, koordináló

Programnak mint átfogó környezetvédelmi tervnek a kerület adottságaival, feladat- és hatáskörével összhangban tartalmaznia kell:

- a környezeti elemek állapotának bemutatásán alapuló helyzetértékelést,
- a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat,
- a célok elérése érdekében teendő (így a légszennyezettség-csökkentéssel, a zaj és rezgés elleni védelemmel, a zöldfelület-gazdálkodással, a települési környezet tisztaságával, a vízgazdálkodással, a hulladékgazdálkodással, az energiagazdálkodással, a közlekedéssel és a haváriahelyzetek elhárításával kapcsolatos) feladatokat, azok megvalósításának ütemezését,
- a kitűzött célok megvalósításának ellenőrzési és értékelési eszközeit,
- az intézkedések végrehajtásához szükséges források megjelölését.

A fentiekén túl a Program tartalmazhat

- az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással, és
- a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A Programnak a magasabb szintű környezetvédelmi tervekkel, így Budapest Főváros Környezeti Programjával és a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban kell lennie.

A Program tervezetét a Kvt. előírásának megfelelően véleményezésre megküldtük a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségnek, a Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságának, Budapest Főváros Kormányhivatala Földhivatalának és Népegészségügyi Szakigazgatási Szervének. A széleskörű társadalmi egyeztetés érdekében a tervezetről a kerületi lakosság és az itt működő, környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek véleményét is kértük. A kapott észrevételeket a program véglegesítésekor figyelembevettük.

A Kvt. előírásai alapján a kerületi önkormányzatnak gondoskodni kell a környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kell kísérnie az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerinti rendszerességgel, de legkésőbb – a 2014-es választási évre tekintettel – 2015-ben felül kell vizsgálni.

A környezetvédelmi program alapelvei

- a fenntartható fejlődés elve, azaz olyan fejlesztés, amely megőrzi a természeti erőforrásokat a következő generációk számára is;
- a káros környezeti hatások megelőzésének elve;
- az elővigyázatosság elve, mely szerint a természetre és a szűkebb környezetre gyakorolt hatások pontos ismerete a környezethasználati technológiák alkalmazásának feltétele;
- a környezeti szempontok beépítése a gazdaság folyamataiba;
- a szubszidiaritás és a partneri viszony elvének alkalmazása (a szubszidiaritás elve szerint minden döntést azon a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni, ahol optimális az informáltság és a döntési felelősség, illetve a döntések hatásainak következményei a legjobban láthatók és érvényesíthetők - azaz a döntést lehetőleg azok hozzák meg, akikre vonatkozik);
- a környezet rehabilitáció és helyreállítás alkalmazása a sérült területeken, az új fejlesztésekkel párhuzamosan.

Alapvető célkitűzések

- az egészséges környezet feltételeinek biztosítása, az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások csökkentése, megszüntetése, a megfelelő életminőséghez szükséges környezeti állapot megőrzése, javítása és helyreállítása;
- a természetes rendszerek és természeti értékek megóvása, szükség esetén rehabilitációja, fennmaradásuk biztosítása, a bioszféra sokszínűségének megtartása, a természeti folyamatokban rejlő információk megőrzése;
- a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásban a fenntartható fejlődés figyelembevétele, a természeti erőforrásokkal való takarékos és értékvédő gazdálkodás;
- a gazdasági fejlődés és a környezet összefüggésében a harmonikus, ésszerű környezet igénybevételre és a minimális környeztkárosításra való törekvés;
- hosszú távon az ember és környezet harmóniájának megteremtése;
- a környezet állapotának és veszélyeztettségének mindenkori pontos ismerete;
- a kerület gazdasági versenyképességének növelése a környezeti állapot javításával;
- a helyi társadalom környezettudatosságának és a környezet fejlesztésben való érdekeltségének növelése, a közösségi részvétel fokozása,
- tiszta, vonzó települési környezet megteremtése és fenntartása.

Mindezek alapján a következő fő szempontokat kell figyelembe venni:

- a kerület igen jelentős környezeti értékekkel rendelkezik, melyek védelme egyben gazdasági érdek is,
- az elmúlt időszakban – a kialakult környezeti problémákra visszavezethetően – megindult, ezen értékeinket veszélyeztető folyamatok mérséklése, megállítása aktuális feladat,
- a Főváros, annak kerületei és az agglomeráció települései közti együttműködések és környezetvédelmi kötelezettségek számos feladatot jelentenek a kerület számára is,
- az emberi egészség és a környezet minőség védelme – a káros környezeti hatásoknak is tulajdoníthatóan – nem tekinthető megoldottnak,
- a káros környezeti hatásokat súlyosbító háttértényezők (stresszhelyzet, túlterheltség, fogyasztási szokások stb.) nagyon erősen hatnak.

A kerület lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A programalkotás során figyelembe kell venni a fővárosi kerületeknek a többi települési önkormányzattól eltérő helyzetét, Budapest „kétszintű” közigazgatási rendszerét, a fővárosi és a kerületi önkormányzatok közötti feladat- és hatáskörmegosztást is. A kerületi szinten is jelentkező egyes problémák kezelése a Főváros feladata, ezek megoldásában a kerületi Önkormányzatnak kezdeményező szerepe lehet. Ezek közül a legfontosabbak:

- közlekedési eredetű környezetterhelés,
- zöldhálózat, egységes ökológiai hálózat fejlesztése,
- hulladékgyűjtés és hulladékgazdálkodás.

Az Önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó problémák megoldása érdekében az alábbi szerepkörökben léphet fel:

- a helyi társadalom és gazdaság életének szabályozása jogalkotással és jogalkalmazással,
- fenntartói feladatok ellátása, melynek során az Önkormányzat piaci szereplőként jelenik meg, ilyen tárgyú döntései során gazdasági eszközökkel avatkozik a gazdasági életbe,
- fontos szerepet tölt be a szemléletformálásban, a helyi társadalom önszerveződésében (példamutatás, tájékoztatás, információáramlás biztosítása, „civilkatalizátor”).

A fentiek figyelembevételével a Program feladatai tulajdonosi (fenntartói), hatósági (jogalkalmazói), jogalkotói és kezdeményező-koordináló kategóriákba sorolhatók.

2. A terület jellemzése

A XIII. kerület kiépülése a magyar ipar és Budapest gyors fejlődésével esett egybe. Az elmúlt két évtizedben gyökeres átalakuláson ment keresztül Angyalföld, Újlipótváros és Vízafogó együttese, vállalkozások, intézmények egyaránt szívesen költöznek ma már nemcsak a Váci úti irodafolyosó példaértékű fejlődést produkáló területére, hanem más kerületi helyszínek szintúgy kedveltek. A XIII. kerület a főváros fejlődésének egyik motorja. A főváros negyedik legnépesebb kerülete, amelyet a kerületen belül továbbköltözők és a máshonnan érkezők egyaránt szívesen választanak lakóhelyül.

A XIII. kerület 13,44 négyzetkilométeres területén összesen 110.198 (2012.01.01.) az állandó lakosok száma, ezzel ez a városrész Budapesten a negyedik, az országban a tizenegyedik legnépesebb közigazgatási egység. Teljes egészében a pesti homoksíkságon terül el, felszínét a Duna tevékenysége alakította ki, a föld mélye bővizű hőforrásokat rejt.

Az elmúlt évtizedben a kerület gyökeresen átalakult, étellel teli, modern nagyvárosi külsőt és hangulatot öltött magára. A több, mint egy évszázadon át meghatározó ipari tevékenység csaknem teljesen megszűnt, helyette intézmények sora költözött ide, kereskedelmi és szolgáltató cégek (5692 db) tevékenykednek a XIII. kerületben. Jelentős gazdasági erővel rendelkező, részben multinacionális cégek települtek meg a városrészben, itt működik az ország 200 legnagyobb vállalatának a tizede, amelyek a budapesti GDP-nek nagyjából 10 százalékát állítják elő.

Ezzel párhuzamosan kicserélődött a lakosság, s noha sokan élnek itt több évtizedes családi hagyományokat őrizve, ugyanakkor előszeretettel költöznek a XIII. kerületbe a családostok, fiatalok máshonnan is. Büszkék lehetünk arra, hogy a kerületben élők költözési szándékuk megfogalmazását követően mindenek előtt a városrészen belül keresnek új otthont, s sokan döntenek úgy, új lakásuk vagy házuk is a XIII. kerületben lesz. A kerület arculatának, épített környezetének megújulása folytatódik, új házak, modern lakóparkok, korszerű irodaházak épülnek.

Színes együttműködés alakult ki a kerület testvérvárosaival: Bécs Floridsdorf és Varsó Ochota kerületével, a romániai Szováta és a horvátországi Eszék városával, illetve a szlovákiai Kassa-Délvárossal. Az elmúlt években szervezett programok segítették a kapcsolatok dinamikus fejlődését.

A kerület idegenforgalmában kiemelkedő jelentőségű az Ybl Miklós tervezte Margitszigeti Nagyszálló, a Hélia és a Thermál Hotel.

A kerület határai

A kerületet északon a IV. kerülettől a Budapest–Esztergom-vasútvonal és (a Népszigeten) az Újpesti vasúti híd választja el. Keleten és délkeleten a XIV. kerülettel határos, a választóvonal itt is a vasútnál húzódik Budapest-Nyugati pályaudvartól Rákosrendezőn át a Vasúttörténeti Parkig. Délen a Szent István körút és a Nyugati tér választja el a kerületet az V. és (rövid szakaszon, a Nyugati térnél) a VI. kerülettől. A XIII. kerület nyugati határa a Duna, a folyam itteni szakaszának budai oldalán Budapest II. és III. kerülete terül el.

Földrajza

A kerület nagy része a pesti homoksíkságon, kisebb része dunai szigeteken terül el. Felszínét a Duna alakította, Vízafogó területének jó része még a 19. században is zsombékos terület volt, csak a 20. század elejére töltődött fel. Ennek a területnek az Árpád híd lábánál fekvő

részét (az alsó rakparttal és a Margit-sziget alacsonyabban fekvő részeivel együtt) árvízveszélyes területként tartja nyilván a Fővárosi Polgári Védelmi Igazgatóság. A kerület másik jelentős vízfolyása a Rákos-patak, amely itt ömlik a Dunába. A vízfolyás (a Dunához hasonlóan) beton mederben folyik keresztül a Tahí és a Vizafogó utca mellett.

A kerülethez tartozik a Népsziget déli fele. A szigetet az északi (Újpesthez tartozó) végén az 1830-as években töltéssel összekötötték a pesti parttal, így hozva létre a Téli Kikötő mintegy 28,6 hektáros öblét. Az öböl egykor hajógyártás színtere volt, ma a horgászat és vízi sportok szerelmesei is fontos részei az arculatának.

Az Újpesti öböltől délre a kavicsbányászat eredményeként alakult ki a mesterséges FOKA-öböl.

Városrészek

Angyalföld

Német változata, az Engelfeld már az 1830-as években kiadott térképeken is megtalálható. Eredetileg főleg munkások lakta övezet, amely iparosodott területként 1930-ban Budapest VI. kerületének részévé vált, a XIII. kerülethez 1950-ben csatolták. A második világháború után sorra épültek itt lakótelepek.

A terület fejlődését nagyban segítette az észak-déli metró Váci út alatt futó vonala, s ez megkönnyíti a közlekedést és lendületet ad a fejlődésnek ma is. Az elmúlt két évtizedben a hagyományos ipari jelleg visszafejlődött, az utóbbi tíz évben lendületes lakásépítések jellemezték, a Duna-parton pedig luxuslakások sora épült.

Lőportárdülő

A Szabolcs utca, Vágány utca, Róbert Károly körút, Kassák Lajos utca, Vág utca határolta terület, a Lehel piac mögött kezdődik. Nevét onnan kapta, hogy régebben katonai lőporraktárak álltak ezen a környéken, ezért a pattantyúsok területének is nevezték. A Lehel út egykori neve Nagy Lőportoronny utca volt.

A Lőportárdülő területe még az 1960-as években is katonai objektumokat tartalmazott, azután az 1970-es években lakóövezetté vált a Lehel út és a Kassák Lajos utca közötti rész. Nevezetes intézmény volt az előbb Angyalföldi Népmozgóként ismert, a Róbert Károly körút és a Lehel út sarkán működött filmszínház, majd később ez a Domus áruházról 20-30 méterre költözött Dózsa mozi néven, amelyet az 1980-as években a Róbert Károly körút szélesítésekor lebontottak.

Margitsziget

A Margit-sziget közigazgatásilag a XIII. kerületéhez tartozik, és Margitsziget néven Budapest egyik városrészét alkotja.

Budapest szívében a Duna öleli körül, igen kedvelt kiránduló és kikapcsolódási hely, ahol nyugodt körülmények között kellemes környezetben nyílik lehetőség megannyi sport gyakorlására is. A legegyszerűbben az Árpád híd vagy a Margit híd felől megközelíthető 96.5 hektárnyi parkosított területen, lakóházak nincsenek csupán egy-két szálloda, vendéglátóhelyek és sportlétesítmények épületeivel találkozhatunk.

Újlipótváros

A Szent István körút, a Dráva utca, a Duna-part és a Váci út által határolt terület. A Margit híd átadása előtt a nagykörút e szakaszát Fegyvergyár utcának nevezték. A Margit híd megépítésével egyre nagyobb szerepet kapott a Szent István körút, majd felépült a Vígszínház. A Váci úton kisebb gépgyárak kaptak helyet, mezőgazdasági gépjavító üzemek létesültek. A Dózsa György út sarkán felépült az Elektromos Művek telepe.

Az Újlipótváros területén a XIX. században számos malom működött, amelynek telepei a XX. század elejére a hazai malomipar visszaszorulásával megszűntek. Ekkoriban alakult át ez a környék gyökeresen, s téglalapítású polgári lakások sora kapott helyet az Újlipótvárosban. Az egykori parkettagyár helyén megszületett a Szent István park. A Bessenyei utca környéke az 1970-es években épült be panelházakkal. A kerületre jellemző a Bauhaus stílus, a házak jellemzően három-ötemeletesek. Szinte minden tömbnek van belső kertje.

A Duna partján álló Palatinus-házak a Világörökség részei.

Vizafogó

A Dráva utca, a Duna, a Cserhalom utca és a Váci út által határolt terület. Az Elektromos pálya keleti oldalán 1977 és 1980 között épült fel a Vizafogó lakótelep, amelynek második üteme a teherpályaudvar 1987-es felszámolása után született meg. A Vizafogó fontos intézménye a Dagály Gyógyfürdő, amely eredetileg Szabadság strandként az 1960-as években nyitotta meg kapuit.

3. A jelenlegi környezeti állapot bemutatása

3.1. Levegőminőség

A környezeti elemek közül a levegő nagyfokú diffúziós képességgel rendelkezik, az esetleges szennyezések távolról is eljuthatnak a kerület területére, ezért elsősorban regionális szinten lehet kezelni a problémákat. Budapest agglomerációja egyike az ország legszennyezettebb levegőjű térségeinek, általában a régió levegőminősége rosszabb az országos átlagnál.

A budapesti levegő szennyezettségét a rendszerváltás előtt jellemzően az ipari szennyezőforrások okozták. A XX. század utolsó évtizedétől a környezetszennyező ipari tevékenységek leépülésének, illetve a technológiai korszerűsítésnek következtében a régió levegőminőségi helyzete sokat javult. A kerületben jelenleg nehézipari tevékenység egyáltalán nincs, így ilyen típusú levegőszennyezéssel sem kell számolni.

Napjainkban – a többi nagyvároshoz hasonlóan – kerületünkben is a legjelentősebb légszennyezést a közlekedési eredetű emisszió okoz. A személygépjármű-forgalom növekedésének következtében a közlekedési emisszió a gépjármű állomány műszaki színvonalának fokozatos javulása ellenére sem csökken. A kommunális eredetű (a lakások fűtéséből származó) levegőszennyezés a földgáz-használat növekedésével párhuzamosan fokozatosan csökken.

A légszennyező források változása miatt a levegőszennyeződés összetétele is változott. Korábban, a gázfűtés elterjedése előtt a kéndioxid kibocsátás okozott nagyobb légszennyezést, ma a szénmonoxid és a széndioxid kibocsátásának jelentős növekedése erősíti az üvegházhatást.

A Pilis-hegységből a Dunán keresztül áramló nagy mennyiségű friss levegő teszi a kerületet az egyik legtisztább levegőjű kerületté Budapesten (a kerület rendelkezik a leghosszabb Dunapart-szakasszal Budapesten).

Légszennyezés által okozott károk:

- Üvegházhatás
- Emberi egészség károsítása
- Ökológiai károk
- Növényzetre gyakorolt káros hatás
- Épületekben okozott károk

Az egyes légszennyező anyagok egészséget károsító hatásai röviden:

- CO (szénmonoxid): mérgező, oxigén ellátási rendellenességet okoz
- CO₂ (széndioxid): üvegházhatású gáz
- SO₂ (kéndioxid): nyálkahártya gyulladások, fehérje anyagcsere blokkoló, idegvégződés izgató; üvegházhatású gáz
- NO_x (nitrogén oxidok): nyálkahártya izgató, szövetroncsoló
- Szénhidrogének: rákkeltő lehet
- Cl₂ (klór), NH₃ (ammónia): nyálkahártyát izgató, roncsoló hatású
- Por (szilárd, lebegő): szilikózist, daganatokat okoz

A levegőszennyezés csökkentésének lehetőségei

A fejlett gazdaságú államok nagyvárosaihoz hasonlóan kerületünkben is a légszennyezés nagyobb részét közvetlenül vagy közvetve a lakosság okozza (személygépkocsi-közlekedés, energiaellátó-rendszerek), ezért a kibocsátás-csökkentésre is leginkább ezen a területen van lehetőség:

- Energiahordozók struktúrájának megváltoztatása, energia felhasználás csökkentése
- Tüzelőanyagok, vagy füstgázok kéntelenítése, tisztítása
- Zárt technológiák alkalmazása
- Gépjárművek emisszió szabályozása

A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet és a 4/2011. (I.14.) VM együttes rendelet alapján a kerület és környezete a „Budapest és környéke” agglomerációba sorolandó (1. zónacsoport), ahol a SO₂ az E zónacsoportba, a NO_x a B-be, a CO a D-be és a szilárd anyag (PM10) a C zónacsoportba tartozik. A kerület levegőminőségét az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat két mérőállomása (Dózsa György út 53. és Váci út 172-176.) vizsgálja. A mérési adatokat és ezek rövid értékelését, illetve az zónacsoportokba sorolás magyarázatát az 1. sz. melléklet tartalmazza.

1-es zónába tartozó települések (KTVF -2008)

A bemutatott adatok alapján a kerület levegőminősége nitrogén-oxidokkal és szálló porral közepesen, míg kén-dioxiddal és szén-monoxiddal gyengén szennyezettnek minősül.

Városi füstköd (szmog)

Súlyos szmoghelyzet kialakulása esetén a 69/2008. (XII. 10.) Főv. Kgy. rendelet alapján a főpolgármester szmogriadót rendelhet el (mely az ipari légszennyező működésének, illetve a gépjármű-közlekedésnek korlátozásával is járhat). A **szmogriadó elrendelése esetén követendő eljárásrendről** kerületünkben polgármesteri-jegyzői utasítás született. Az utasítás rendelkezik a szmogriadó esetén a Polgármesteri Hivatalban követendő eljárásrendről (érintett

szervezeti egységek és a lakosság haladéktalan tájékoztatása), valamint az önkormányzati nevelési-oktatási, illetve szociális intézmények részére belső szabályzat megalkotását írja elő.

Avarégetés korlátozása

A Főváros szmogriadó tervéről szóló 69/2008. (XII. 10.) Főv. Kgy. rendelet módosítása után fővárosi szintre emelkedett az avarégetés szabályozása, ez alapján 2011. november 30. után Budapest belterületén tilos az avarégetés. Erre tekintettel a Képviselő-testület hatályon kívül helyezte az avar- és kerti hulladék égetéséről szóló 60/2003. (XII. 15.) ÖK számú rendeletét.

Növényi eredetű légszennyezés csökkentése

Mivel a pollenallergia mára népbetegséggé vált, külön említést érdemel a növényi eredetű légszennyezés. Többféle növény virágpóra okoz allergiát, az arra érzékenyek kora tavasztól késő őszig tapasztalhatják a kellemetlen tüneteket. A legnagyobb problémát az Észak-Amerikából behurcolt, inváziós gyomfaj, a parlagfű.

A Budapesten tapasztalható magas pollenkoncentráció döntően a főváros környéki területekről származik, de sajnos sok forrás található a kerületen belül is (első sorban a beépítetlen telkek). A XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. feladata az önkormányzati kezelésben lévő közterületek kaszáltatása, mely az allergén gyomok terjedésének megakadályozását is szolgálja. A kaszálások áprilisban kezdődnek, és évente általában 6 parki és 3 fasori kaszálásra kerül sor. Önkormányzatunk a parlagfű elleni védekezési kötelezettségének folyamatosan eleget tesz.

A kerületben a parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása miatt 2010-ben 10, 2011-ben 7 esetben indított eljárást az Építésügyi Osztály, mindkét évben kb. 50.000 m²-nyi területen kellett kényszerkaszálást végrehajtani. 2012-ben 24 eljárás indult, és összesen mintegy 100.000 m²-nyi területen történt kényszerkaszálás. (Ezen hatósági eljárások minden esetben növényvédelmi bírság kiszabását vonják maguk után. 2009-től az élelmiszerlánc hatósági felügyeletéről szóló törvény előírása alapján a parlagfű ügyekben alkalmazandó a növényvédelmi bírságot már nem a kerületi jegyző szabja ki, az nem is az önkormányzat bevétele.) A hatósági ellenőrzések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az országosan tapasztalható tendenciának megfelelően, a széleskörű tájékoztatás és a szigorodó hatósági fellépés ellenére kerületünkben is romlott a parlagfű-helyzet. (A parlagfűvel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat a 2. sz. melléklet foglalja össze.)

3.2. Felszíni és felszín alatti vizek és talaj minősége

A vízgazdálkodás a környezetgazdálkodás meghatározó részterülete. A víz mint környezeti erőforrás nagyon sokféle módon és alapvetően befolyásolja a társadalom életét és a környezetminőséget. Az ivóvízbázisok rendkívüli értéket képviselnek, és éppen ezeket a vízbázisokat fenyegeti hosszú távon a használt vizek által okozott talajvíz- és mélységvíz-szennyezés. A felszín alatti vizek kiemelt szerepet játszanak az ivóvízellátásban, valamint a környezet egyéb elemeivel való összefüggésük is jelentős. A felszín alatti vizek minősége kihatással van a felszíni vizek vízminőségére is.

A vonatkozó 27/2004 (XII.25.) KvVM rendelet kerületünket a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területként tartja számon.

Felszíni vizek védelme

A Meder utcától északra található, illetve a **FOKA-öböl** menti területeken folyó beruházások keretében a magánbefektetők végeztek és végeznek jelentős volumenű partvédelmi és árvízvédelmi feltöltéseket.

A **Rákos-patak** a kerület kelet-nyugati irányú zöldfolyosója. A kerület részt kíván venni a Rákos-patak revitalizációjának – a Fővárosi Önkormányzat által bonyolított – projektjében, melynek célja, hogy a négy budapesti kerületet és három agglomerációs települést érintő vízfolyás természet közelebb mederben futva egységes, és a közhasználat számára megnyitott zöldfolyosót alkosson. A Rákos-patak vízminőségét alapvetően a gödöllői szennyvíztisztító működése határozza meg, a jelenleg „műszaki létesítmény”-jellegű part mentén lévő területek természet közelebbi patakparttá alakításának tervei elkészültek. A Fővárosi Önkormányzattal való együttműködés segítségével, valamint kistérségi párbeszéd kezdeményezése céljából a XIII. Kerületi Önkormányzat koncepciótervet készített a kerület teljes Rákos-patak menti szakaszára vonatkozó ütemezett közterület fejlesztésekre.

A **Margitsziget** parti szűrésű vízmű kútjai hidrogeológiai védettség alatt állnak.

A **szökőkútprogram** keretében mind önkormányzati beruházásra (Gyermek tér, Hollán Ernő utca, Dagály park), mind ingatlanfejlesztésekkel partnerségben (Capital Square Irodaház) megvalósuló szökőkútfejlesztések is történtek. A szökőkutak szerepe nem merül ki a városkép javításában, kedvezően befolyásolják a mikroklímát is: közvetlen környezetüket párasítással, a levegő hűtésével és portartalmának csökkentésével teszik kellemesebbé.

Felszín alatti vizek védelme

A meglévő csatornahálózat korszerűsítése, bővítése fővárosi feladat. A 2007 márciusában felülvizsgált „Budapest teljes körű csatornázásának befejező szakasza” projekt keretében 2007-2010 között a XIII. kerületben az alábbi útszakaszokon valósult meg a csatornázás. A megvalósításban szakhatósági és közútkezelői feladata van a polgármesteri hivatalnak.

Árboc u.	300 m
Bodor u.	105 m
Dévényi u.	84 m
Dolmány u.	53 m
Dráva u.	264 m
Esztergomi út	1.802 m
Forgács u.	102 m
Gyutacs u.	64 m
Hajdú u.	649 m
Hegedűs Gy. u.	190 m
Párkány u.	961 m
Révész u.	659 m
Karikás F. u.	47 m
Szt. László út	250 m
Véső u.	108 m
Tatai u.	898 m
Bulcsú u.	139 m
Szabolcs u.	232 m

2006-ban a Margitszigeti Sportuszoda bővítéséhez kapcsolódva csatornahálózat-rekonstrukció valósult meg a területen. Az új beruházási területek (pl. FOKA-öböl) csatornázását magánbefektetők végzik, javítva ezzel a felszín alatti vizek védelmét.

A talaj állapota

A Föld felszíni (talaj) és felszín alatti rétegei (kőzetek, ásványok) közül legnagyobb környezeti jelentősége a talajnak van, mely öntisztító és átmeneti tározó (pufferelő) képességének következtében a környezetet érő terhelés csökkentéséhez, így például a felszín alatti vizek védelméhez is hozzájárul.

Kerületünkben a talajszennyezettség miatti beavatkozásra (a szénhidrogénnel szennyezett talaj) eltávolítására utoljára 2006-ban a Madarász V. u. 38-40. sz. alatti telephelyen volt szükség.

Említést érdemel, hogy még nem tisztázott, a népszigeti fapusztulást nem talajszennyeződés váltotta-e ki.

3.3. A természet és a táj állapota

Kiemelt terület: Pesti Duna-part.

Fővárosi jelentőségű gyógyforrások, kutak, védett természeti területek: ELMŰ SE Uszoda kútjai (Népfürdő u. 18-20.), Margit-szigeti termál kutak.

Védett közparkok:

- Szent István park
- Margitsziget

Védett fasorok:

- Kartács utca
- Gyöngyösi utca
- Váci út
- Lehel út
- Róbert Károly körút

Kiemelt közcélú zöldfelületek:

- Jászai Mari tér
- Margitsziget
- Nyugati tér
- Szent István park
- Újpesti rakpart.

Kiemelt közcélú fasor:

- Váci út
- Dózsa György út

Tájképi szempontból különösen érzékeny vízpart, tájhasználati konfliktus terület, tájrehabilitációs akcióterület:

- Rákos-patak – Cserhalom utca – Északi vasúti híd közti terület

Tájképi szempontból különösen érzékeny Duna-part:

- Népsziget déli csúcsa

Kisvízfolyás tájilag érzékeny völgyelete:

- Rákos-patak torkolata
- Göncöl út – Béke út közti szakasz

Ökológiai szempontból fokozottan érzékeny terület:

- Margitsziget jelentős része
- Népsziget nyugati oldala
- FOKA-öböl
- Rákos-patak

Natura 2000-es terület nincs a kerületben.

Az Erdészeti hatóság kezdeményezésére a Népsziget MÁV vízmű területén lévő faállományát parkerdőnek nyilvánították, ezzel kikerült a kerületi hatóság hatásköréből.

Tájsebek nem találhatók a kerületben.

* Kerületi feladat jellege: T – tulajdonosi, fenntartói; H – hatósági, jogalkalmazói; J – jogalkotói; K – kezdeményező, koordináló

3.4. A települési és az épített környezet állapota

„A települési környezet az ember által mesterségesen kialakított anyagi rendszer, amelynek alapvető funkciója az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen társadalmi szükségletek kielégítése. Az épített környezet a környezet tudatos, építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.” (Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv.)

A Budapest Főváros XIII. kerületi városrendezési és építési szabályzatról szóló 56/2001. (XII.20.) ÖK. számú rendelet is tartalmaz az egyes környezeti elemek védelmére vonatkozó előírásokat (21. § A környezet védelme).

A kerület megítélését, a lakosok hangulatát döntő mértékben befolyásolja a közterületek, parkok állapota, a köztisztaság helyzete, ezen kívül a közterületek, középületek állagromlása működési zavarokkal is járhat.

A biológiailag aktív (zöld-) felületek a kerületi klímát kedvezően befolyásolják és jelentős használati értékük is van: pihenést, kikapcsolódást nyújtó (rekreációs) területek. A kerület klímája a zöldfelületeknek – és persze a Duna közelségének – köszönhetően az átlagosnál kedvezőbb. A zöldfelületek fejlesztése, megóvása a településkép és a helyi lakosok életminőségének szempontjából is az egyik legfontosabb feladat. Az építés helyi rendjéről szóló Kerületi Építési Szabályzat és a Kerületi Szabályozási Tervekről szóló önkormányzati rendeletek előírják az építési telkek zöldfelületi arányát, a védendő és létrehozandó fasorokat, a közparkként fenntartandó területeket. Így jöhet létre a kerület zöldfelületi hálózata. A kerületi tulajdonban lévő területek fejlesztésével kapcsolatos tennivalókat az AngyalZÖLD Stratégiai fogalmazza meg, mely a kerület zöldhálózatának fejlesztési alapidokumentuma.

A rendszerváltás után kerületünkben az ipar fokozatosan leépült, majd szinte teljesen eltűnt. A vállalatok nagy részét felszámolták, miközben a beépíthető területek felértékelődtek, helyükön üzletek, bevásárló központok, irodaházak, lakóházak, lakóparkok létesültek. Jelenleg 5692 üzlet és vendéglátóhely működik a kerületben, melyek különböző környezetterheléseket is okoznak (pl. vendéglátóhelyek zaja). A települési és az épített környezetet érő szennyezések egy részét (por, zaj) a közlekedési infrastruktúra, például a MÁV Zrt vasúti, BKV Zrt villamos pályái okozzák.

A kerületben 193 beépítetlen telek van, melyek nagy része magántulajdonban van, és a gazdasági recesszió, illetve egyéb okok miatt beépítésük még várat magára. 44 ilyen ingatlan van az Önkormányzat tulajdonában, ezek egy része – például felszíni parkolás céljára – hasznosított.

Az elhanyagolt beépítetlen területeken jellemzőek a rendezetlen körülmények, a gyomok és a hulladékok megjelenése.

Az alábbi térkép alapján megállapítható, hogy a beépítetlen telkek eloszlása a kerületben nem egyenletes: míg a kerület kertés-családi házas területén és az újlipótvárosi részén gyakorlatilag nincs foghíj, a legnagyobb, összefüggő problémás területek a FOKA-öböl környékén található. Angyalföldi területen a telkek eloszlása egyenletesebb, a kisebbek a lakóházak, a nagyobbak az ipari létesítmények bontása után – átmenetileg – beépítetlenül maradt területek.

Az említett problémák (a gyomosodás és különösen az elhagyott hulladékok felhalmozódása) azokon a területeken okozzák a legtöbb konfliktust, ahol a közelmúltban épült – jellemzően magas minőségű – lakóépületek, lakónegyedek szomszédságában (pl. a FOKA-öböl környékén, illetve a Szegedi út – Reitter F. u. sarkán), vagy a kerület nagy forgalmú útjai mentén (pl. a Kassák L. u. – Huba u. sarkán) vannak „gazdátlan” területek.

A XIII. kerületi beépítetlen telkeket ábrázoló térképen piros színnel a magántulajdonban lévő, kék színnel pedig a kerületi önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokat jelöltük.

3.5. Zöldfelület-gazdálkodás

Az összesen 3 millió m²-nyi zöldfelületével kerületünk zöldfelületi ellátottsága kifejezetten jó, a közhasználatú zöldfelületek nagysága meghaladja a 2 millió m²-t, melyből 1,2 millió m² tartozik a kerület fenntartási körébe. A városrész közparkjai és közkertjei alkotják a zöldhálózat csomóponti helyeit, melyek jelentős rekreációs, környezeti és ökológiai értékkel rendelkeznek, összterületük 260 000 m².

A zöldfelület nagysága az elmúlt évek tendenciájának megfelelően folyamatosan növekszik, részben a magánberuházások kapcsán kialakított új zöldfelületeknek, részben az önkormányzat által végzett közterület-felújításoknak köszönhetően. Igen jelentős zöldfelület-fejlesztés valósul meg a FOKA-öböl menti beruházások kapcsán, ahol magas színvonalú parkosítás és Duna-parti sétányok kialakítása történt meg magánberuházásban.

Önkormányzatunk zöldfelület-gazdálkodásának célja „az épített és természeti környezet harmonikus, az emberek életminőségét javító, összehangolt fejlesztése, a közösség igényeihez folyamatosan alkalmazkodó zöldhálózat kialakítása, működtetése” [AngyalZÖLD Stratégia 2011-2014].

A városi zöldfelületek fejlesztése, a település arculatának attraktívabbá tétele elengedhetetlenné teszi az Önkormányzat aktív, kezdeményező részvételét, ugyanakkor – lakó-mikrokörnyezetük csinosítása, illetve a közösségi használatra szánt zöldfelületek fenntartásában és megóvásában, illetve nem utolsósorban a „közösségi tervezés”-ben – számítani lehet az érintett lakosság közvetlen, tevékeny közreműködésére is.

Az Önkormányzatnak a zöldfelületek fejlesztésére, védelmére szabályozási eszközökkel, illetve a tulajdonában lévő területeken közvetlen beavatkozással (közpark, közkert, közterület fejlesztéssel), van lehetősége.

A XIII. kerület közigazgatási területén lévő fát (illetve közterületen fákat és cserjéket) kivágni csak hatósági engedély alapján szabad. Ez alól csak a súlyos balesetveszély elhárítása miatt azonnal elvégzett fakivágás kivétel, azonban erről is bejelentést kell tenni a Polgármesteri Hivatal Építésügyi osztályán. A fakivágási engedélyt megadásával egyidejűleg a hatóság minden esetben a kivágott fák pótlására kötelezi az engedélyest.

Eltérő szabályozás vonatkozik a közterületen és a magáningatlanokon lévő fák kivágására: az előbbi a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet, az utóbbit a kerületi zöldfelületek megóvásáról, használatáról, fejlesztéséről és a fák védelméről 1/2008. (II. 20.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet szabályozza.

A legnagyobb arányú pótlási kötelezettség az építési tevékenység érdekében történő fakivágás esetén. Az elsődleges cél, hogy a kivágott fák ugyanazon a helyen kerüljenek pótlásra. Ha erre nincs mód, a fapótlást pénzben kell megváltani, a befolyt összegből Önkormányzat – a XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. közreműködésével – közterületen telepíti a pótlásként szükséges mennyiségű fát. (2010-ben 619 db, 2011-ben 643 db fát ültetett az Önkormányzat.)

A legnagyobb beruházásokhoz kapcsolódva az Önkormányzat településfejlesztési szerződéseket köt az ingatlanfejlesztőkkel, akik későbbi környezetvédelmi beruházásokat kötelesek vállalni (fasortelepítés, zöldfelület-fejlesztés), a kötelezettség a földhivatali tulajdoni lapokra is bejegyzésre kerül.

Nagy figyelmet szentelünk közttereink „zöldítésére”, szebbé és vonzóbbá tételére. Ennek érdekében jelentős pénzt és energiát fordítunk magas színvonalú zöldfelületek kialakítására, ezek folyamatos gondozására, fejlesztésére. Nemcsak a kerületi fenntartású közterületeken látjuk el a köztisztasági feladatokat, hanem egyes esetekben fővárosi fenntartású területeken is annak érdekében, hogy tiszta és barátságos környezetben tölthessék mindennapjaikat az itt élők, az itt dolgozók és az idelátogatók egyaránt. Ezt szem előtt tartva dolgozta ki a Kerület az AngyalZÖLD Stratégiát.

Önkormányzatunk a zöldfelület-gazdálkodással kapcsolatos fenntartási és fejlesztési feladatait a XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. útján látja el.

A környezetgazdálkodási ágazat feladatai:

1. A kerületi önkormányzat tulajdonában és fenntartásában lévő zöldfelületek (parkok, lakótelepi zöldfelületek, fasori sávok, egyéb zöldfelületek) fenntartása, fejlesztése.
2. Játzóterek fenntartása, fejlesztése.
3. Kerületüzemeltetési és köztisztasági feladatok ellátása.

Az IVS környezetfejlesztés-ágazati szinten két fő fejlesztési irányvonalként az AngyalZÖLD Program keretében is megfogalmazott zöldfelület és zöldhálózat fejlesztési stratégia elemeinek, valamint a környezetvédelem kerületi szintű megvalósulását tűzte ki célul. A XIII. kerületi Közszolgáltató Zrt. által készített kerületi zöldfelület stratégiájának felülvizsgálata 2010-ben az IVS-sel párhuzamosan történt.

A zöldfelületi stratégia meghatározta az IVS-ben is szereplő legfontosabb tématerületeket:

- Közpark és közkert fejlesztési program
- Zöldfolyosó- és fasorfejlesztési program
- Intézményi udvar program
- Településkörnyezeti, környezetgazdálkodási program
- Partnerségi és kommunikációs program
- Szabályozói program

2010-ben zárult le az a tízéves program, mely a kerületi tulajdonú közpark és közkertek felújítását tűzte ki célul, s mely szinte maradéktalanul megvalósult.

Zöldfelület-fejlesztési koncepció és parkfejlesztési program végrehajtása

A zöldfelületeket az AngyalZÖLD Stratégia alapján fejleszti és tartja fenn az Önkormányzat az éves költségvetésben biztosított forrásokból.

Fontos felújítások történtek a Debrecen park, Kassák-Lőportár park zöldfelületi, a Bulcsú park és a Wein János park fejlesztései során.

A kerület zöldfolyosó programjának keretében a Duna-parti zöldfolyosó középső (Meder utca – Rákospatak közötti) szakaszának kialakítása a Marina part ingatlanfejlesztéshez kapcsolódóan folyamatban van. A zöldfolyosó belvárosi (Dráva utca – Margit-híd közötti) szakaszán megépült kerékpárút biztosít zöldhálózati kapcsolatot. A fejlesztések távlati célja ezen a területen a rakparti terület gyalogos megközelíthetőségének és arculatának javítása. A kerület két zöldhálózati tengelyét, valamint a foltszerű zöldfelületeket (közparkok, közkertek, lakótelepi területek) zöldsétányok hálózata kapcsolhatja valódi hálózatba. A vizsgált időszakban a Gogol – Kassák Lajos – Röppentyű – Göncöl kerékpárút kialakítása volt az ezen a téren elért legfontosabb eredmény.

A kerület belső területrészein sétáló- és forgalomcsillapított utcák hálózatának kialakítása járul hozzá a közterületi minőség jelentős javulásához. Ennek példái a Hollán Ernő utca és a Ditrói Mór utca megvalósult felújítása volt.

A Hollán Ernő utca körúthoz közeli szakasza színvonalas kialakításáért a Magyar Urbanisztikai Társaság elismerésben részesítette a kerületet. A virágos oszlopok program keretében kerületünkben mintegy 171 virágos oszlop került eddig kihelyezésre. Az elmúlt időszak jelentős fejlesztései az Ipoly, a Kresz Géza, a Visegrádi, a Hegedűs Gyula és a Tisza utcákban történtek.

A környezetgazdálkodási program keretében a lakosság egyre növekvő közterületi igényeinek megfelelő minőség biztosítása a cél. Zöldfelület fenntartási programunk keretében növeltük az intenzív fenntartású zöldfelületek nagyságát. A Gyöngyösi sétány intenzív virágfelületeinek kialakításáért 2010-ben a kerület elnyerte a Virágos Magyarországért verseny fővárosi díját. A Kerület a fasorgazdálkodás keretében az elmúlt időszakban a szélsőséges időjárási helyzetek gyakoribbá válása miatt nagyobb figyelmet fordított a balesetveszély megelőzésére, a fasorok rekonstrukciójára. Jelentős mértékű, több éven áthúzódó fasori felújítások valósultak meg a Tüzér utca, a Jász utca, a Szekszárdi utca, a Kassák Lajos utca, a Gyöngyösi utca mentén.

Éves ütemezésben a kerület megtervezte a Duna-parti sétány projektet, melynek megvalósulása esetén a kerület partjai szinte teljes hosszukban gyalogosan bejárhatók lesznek. A sétány a Marina Part előtti szakaszon megvalósult, jelenleg tervezés alatt van a Dráva u. – Árpádhíd közötti szakasz.

Utcabútorok fejlesztése, állapotának javítása

Önkormányzat évek óta rendelkezik közterületi arculattervvel, mely a térburkolatok és az utcabútorok kiválasztását segíti.

A játszótérprogram eredményeként a kerület közterületein található 54 játszótéren lévő több mint 400 játszószer mindegyike szabványos, a fejlesztések eredményeként minden játszótér eleget tesz az EU szigorú előírásainak. A közterületi sportterületek felújítása és karbantartása folyamatos. 2009 októberében megszületett a kerület egészét lefedő – a www.angyalzold.hu honlapon megtalálható – **játszótérkataszter**, mely részletes, képpel illusztrált információkkal látja el az érdeklődőket a játszótér adottságairól, felszereltségéről, feltüntetve azt is, hogy az adott játszótér milyen korosztály számára ajánlott. A 2009-2011 közötti időszak játszótér fejlesztései közül a Béke téri, a Petneházy u. 19-27. melletti, illetve a Gyöngyösi sétány menti játszótérek felújításai voltak a legjelentősebbek.

Zöldfelületi vizsgálat készítése

Elkészült a XIII. kerület **parkkatasztere** zöldfelületek mennyiségéről, az ott lévő berendezési tárgyakra nyújt naprakész információt. A **fasorok katasztere** az önkormányzati kezelésben lévő fák mennyiségi adatain kívül azok egészségi állapotáról, a szükséges kezelésekről is nyilvántartást tartalmaz.

A kerületi fenntartású fasorok és parkok faállományának **felmérése befejeződött**. A fakataszter nyilvántartása szerint a kerületi fenntartású fasorokban és parkokban összesen **27.624 fahely van**, ebből fasorban 15.610. Ezekben 25.148 fa, 164 kiszáradt fa, 1.003 tuskó található, az üres fahelyek száma 1.309.

3.6. Zaj- és rezgésvédelem

Nagyvárosi környezetben az egyik legfontosabb környezetvédelmi probléma a zaj.

A kerületben jellemző zajforrások:

- közlekedés: a gépkocsi közlekedés, a kötöttpályás (vasút és villamos is) közlekedés, valamint a légi közlekedés
- szabadidős zajforrások: vendéglátóhelyek, szórakozóhelyek és rendezvények. Problémát jelent a jogszabályi környezet hiányossága és az, hogy a jogsértést – zajhatárérték túllépést – nehéz bizonyítani (a szabálytalansággal egy időben elvégzett műszeres méréssel kell igazolni)
- építési zaj: a gépi munkavégzéssel vagy gépjárműforgalommal járó építési tevékenység időbeli korlátozása közvetetten befolyásolja a problémát, mert első sorban az esti és a kora reggeli időszakban végzett építési munka zaja zavarja a környéken élőket
- üzemi (jellegű) zajforrások: jellemzően légtechnikai berendezések, áruszállítás.

Közlekedési zajterhelés csökkentése

2007 évben elkészült Budapest és agglomerációja zajtérképe, amely azonban önmagában inkább tervezési folyamatokat segít elő (számítások alapján készült, csak meghatározott zajforrásokat vett figyelembe stb.) és modellszámítások alapján meghatározott zajterhelési értékek alapján jelölte meg a Főváros zajkonfliktusos területeit. Ennek alapján intézkedési terv készült, melynek egyes tervezett intézkedései a XIII. kerületet is érintik (a körüli villamospálya felújítása, felületjavítása; Róbert Károly körüti felüljáró, az Árpádhíd hídfője, valamint a Váci úti forgalom okozta zajártalmak csökkentése), azonban a közúti közlekedési zaj csökkentésében érdemi előrelépés nem történt. A zajtérkép mára elavulttá vált, a vonatkozó európai uniós irányelv alapján 2012-ben aktualizálni szükséges. A zajtérképezés, illetve az intézkedési terv elkészítése a Fővárosi Önkormányzat feladata.

XIII. kerület – Zajtérkép – közlekedési zaj egész nap

(forrás: Fővárosi Önkormányzat, http://terkep.budapest.hu/website/zajterkep_html/zaj_index2.htm)

Az elmúlt egy-két évben **forgalomszervezési intézkedések**, így az egyirányúsítások és a sétálóutcák (Hollán Ernő utca, Ditrói Mór utca) kialakítása csökkentette a kerületi lakosságot érő közlekedési zajterhelést.

Kerületi hatáskörben az **útburkolatok cseréjével** segíthető elő a közúti közlekedési eredetű zaj- és rezgés csökkentése. 2009-ben 43.651 m² (477.760.000 Ft költséggel, ebből pályázati forrás 97.896.146 Ft), 2010-ben 53.933 m² (429.712.358 Ft költséggel, ebből pályázati forrás 124.042.151 Ft) útberuházás valósult meg. 2009-2010-ben kerületi beruházásban 97.584 m² út került felújításra. Az Önkormányzat nagyobb részt saját forrásból, a kisebb részt pályázatok útján biztosítja. 2011-ben 15.165 m²-nyi utat újítottunk fel 149.313.991 Ft-os költséggel, 2012-ben, mindkét évben pályázati források nélkül, az Önkormányzat saját forrásaiból.

A kerületben eddig 24 km hosszban megépült **kerékpárút** hozzájárul a közlekedésből származó zaj csökkentéséhez (a kerékpáros közlekedés fejlesztésével a közlekedésről szóló fejezet foglalkozik részletesen).

Kerületünkben is jelentős problémává vált a **légiközlekedésből származó zaj**, mely a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér növekvő forgalma miatt több lakossági panasz okozója. A probléma megoldása érdekében rendszeresen részt veszünk a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat által szervezett egyeztetéseken. A kirívó esetek miatt érkezett panaszokat kivizsgálásra továbbítjuk a Légiforgalmi Szolgálatnak.

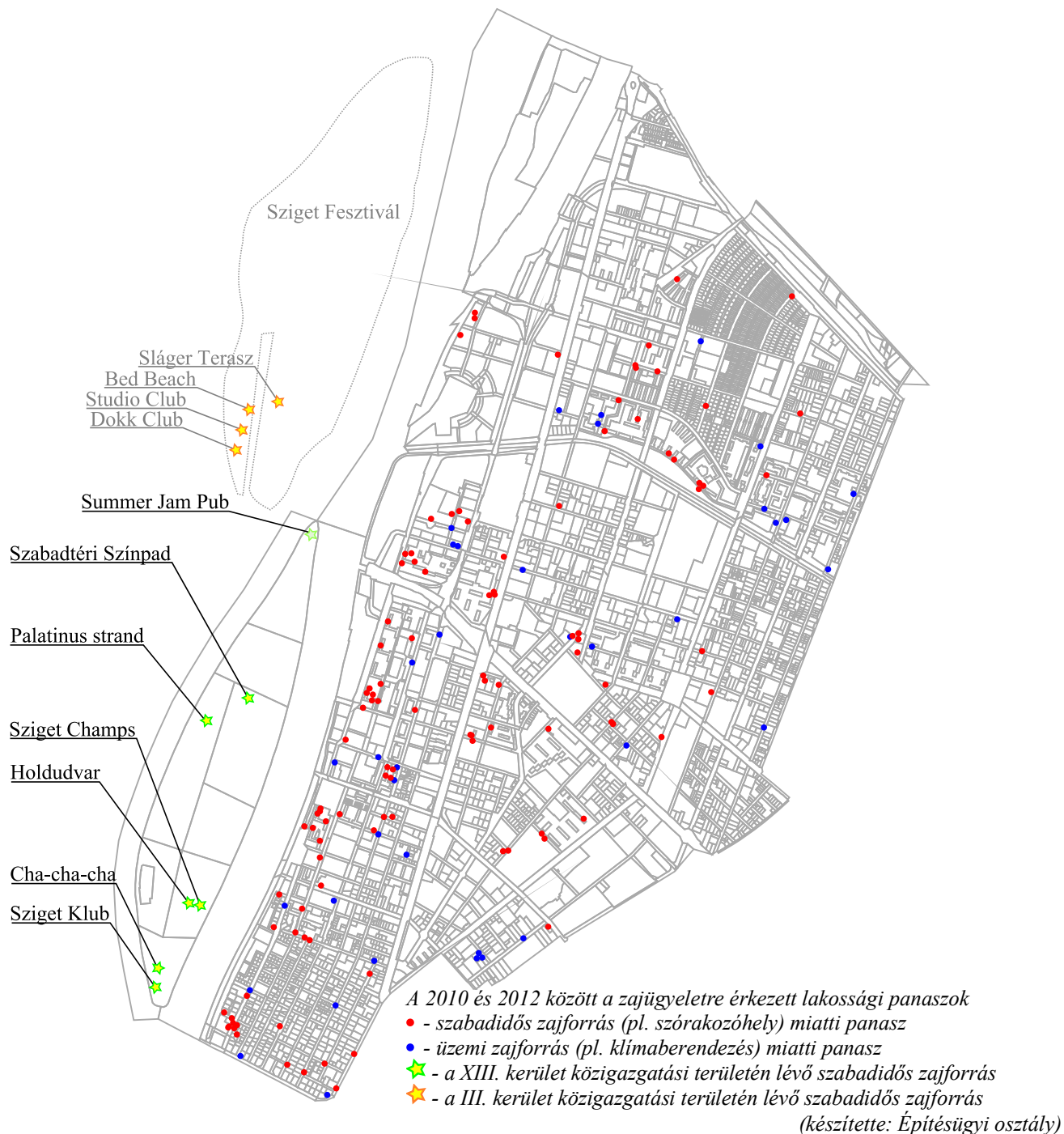
Zajpanaszok intézése

A kerületi jegyző hatáskörébe tartozó zajforrásokkal kapcsolatos hatósági feladatokat a Polgármesteri Hivatal Építésügyi osztálya látja el. A Hivatal munkaidején kívüli időszakban működő zajforrások vizsgálatára az Önkormányzat 2006 óta éjszakai telefonos **zajügyelet** működtet. Ez – egyrészt mint a kerület lakossága számára az Önkormányzat által nyújtott szolgáltatás, másrészt mint a hatósági ügyintézés hatékonyabbá tevő eszköz – hozzájárul a kerület környezeti állapotának javításához. 2008 és 2012 között a Prevenció Kft. működtette a zajügyeletet.

A panaszok kivizsgálása során a zajügyelet helyszíni közreműködése (a tényállás objektív rögzítése, jegyzőkönyvezése, szükség esetén zajmérés) megfelelő jogalapot teremt a hatósági intézkedés meghozatalához. Bár az ügyeletnek intézkedési jogköre nincs, az ügyeletes több esetben is el tudta érni a zaj csökkentését, megszüntetését (ehhez egy esetben a rendőrség segítségét is igénybe vették).

Az Építésügyi Osztály az éjszakai lakossági bejelentések kivizsgálása mellett igénybe veszi a zajügyeletet a helyszíni ellenőrzések segítésére. Így az ügyelet munkatársai részt vettek a margitszigeti szórakozóhelyeknek – az Igazgatási Osztállyal közösen végzett – ellenőrzésében és elvégezte a Sziget Fesztivál zajvizsgálatát is.

A szórakozóhelyek zaja által okozott (és egyéb) panaszok megelőzése érdekében az Igazgatási osztály „problémás” vendéglátóhelyek üzemeltetőit a nyári szezon előtt a jegyző – az Igazgatási és az Építésügyi osztállyal – a Polgármesteri Hivatalban megtartott egyeztetésre hívja be. A zenés vendéglátóhelyek, szórakozóhelyek és teraszok működését a Hivatal a Közterület-felügyelet és a zajügyelet közreműködésével rendszeresen ellenőrzi a lakossági panaszoktól függetlenül is.

A térképvezárlaton a XIII. kerület területén terhelést okozó fontosabb szabadidős zajforrásokat és a 2010 és 2012 között a zajügyeletre érkezett lakossági panaszok helyszíneit tüntettük fel.

A kertvárosi területről érkezett panaszok forrása (egy kivétellel) a Sziget Fesztivál volt, mindhárom vizsgált évben. A Bodor utca környékén élők éjszakai nyugalma sokszor zavarja az Óbudai szigeten lévő diszkók zaja. A Vizafogóról és a Szent István park környékéről érkezett számos panaszt 2012 augusztusában a Palatinus strandon két alkalommal is engedély nélkül megtartott rendezvények váltották ki. Az Újlipótvárosban a vendéglátóteraszok működése és az utcán dohányzók hangoskodása zavaró.

3.7. Települési hulladékgazdálkodás

Az életszínvonal emelésével, a fogyasztói típusú társadalom térnyerésével fokozatosan nő a szilárd és folyékony hulladékok mennyisége. Ezért mind országos, mind regionális, mind pedig helyi (települési) szinten is meg kell oldani a hulladékgyűjtést és kezelést, valamint komoly lépéseket kell tenni a hulladék mennyiségének csökkentése irányában.

Nagy problémát jelent az illegális hulladék lerakási helyek felszámolása. A kerület minden évben önkormányzati, lakossági és pályázati források segítségével próbálja felszámolni ezeket. A hatósági eszközök önmagukban nem elegendők a probléma végleges megoldásához, ezért egyéb (pl. szemléletformálási) eszközöket is alkalmazni kell.

Általánosságban a hulladékok, közöttük a települési szilárd és folyékony hulladékok jelentik a környezet számára az egyik legjelentősebb terhelést.

A kommunális hulladék szervezett begyűjtése és elszállítása egész Budapesten, így kerületünkben is Fővárosi Önkormányzat feladata, melyet a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. közreműködésével lát el. 2011-ben a XIII. kerületben közszolgáltatás keretében begyűjtött hulladék mennyisége 368 000 m³ (44 800 t) volt, ebből a lakossági 191 000 m³-t, míg a gazdálkodószervezeti és intézményi hulladék mennyisége 177 000 m³-t tett ki. A hulladék nagy része a Fővárosi Hulladékhasznosító Műben kerül elégetésre. (forrás: FKF Zrt.)

Az Önkormányzati intézményekben keletkező **elektromos és elektronikai** („e+e”) **hulladékokat** szerződés alapján vállalkozók **veszik át díjmentesen újrahasznosításra**. A Polgármesteri Hivatalban a papírhulladék, a – veszélyes hulladéknak minősülő – nyomtató- és fénymásoló festékkazetták gyűjtése szelektíven történik, ezek is újrahasznosításra kerülnek.

Az iskolákban, egészségügyi intézményekben és a Polgármesteri Hivatalban **van szárazelemgyűjtő**, ezekből igen jelentős mennyiségű veszélyes hulladékot gyűjt be az FKF Zrt.

A **közterületen lévő állattetemek** eltávolítása és ártalmatlanítása kerületi önkormányzati kötelezettsége. A feladatot megbízási szerződés alapján jelenleg vállalkozó látja el, a közterületeken, az önkormányzati ingatlanokról bármilyen fajú elhullott állatok begyűjtéséről és ártalmatlanításáról gondoskodik.

Az elkészült Fővárosi Hulladékgazdálkodási Terv végrehajtása keretében a Főpolgármesteri Hivatal – törvényi kötelezettségének megfelelően – az építési-bontási hulladékok egységes budapesti szintű nyilvántartásának bevezetését készíti elő. A nyilvántartás célja a hulladék útjának végigkövetése a keletkezéstől az ártalmatlanításig és az átvevők jogosultságának szigorúbb ellenőrzése az illegális lerakás visszaszorításának érdekében.

Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés

A hulladékgazdálkodás fejlesztése területén az elmúlt időszakban legnagyobb lépést a **házhöz menő szelektív hulladékgyűjtés** rendszerének kialakítása jelentette, mellyel Önkormányzat a jelenlegi fővárosi hulladékgazdálkodási rendszerénél környezettudatosabb és a lakosság számára kényelmesebb közszolgáltatást nyújt. A kerületi rendszerhez csatlakozó társasházakban az erre a célra kihelyezett 240 l-es hulladékgyűjtő edényekben elkülönítetten gyűjtik a papír- és műanyag hulladékot. A hulladékokat heti rendszerességgel szállítja el az Önkormányzattal kötött szerződés alapján az FKF Zrt.

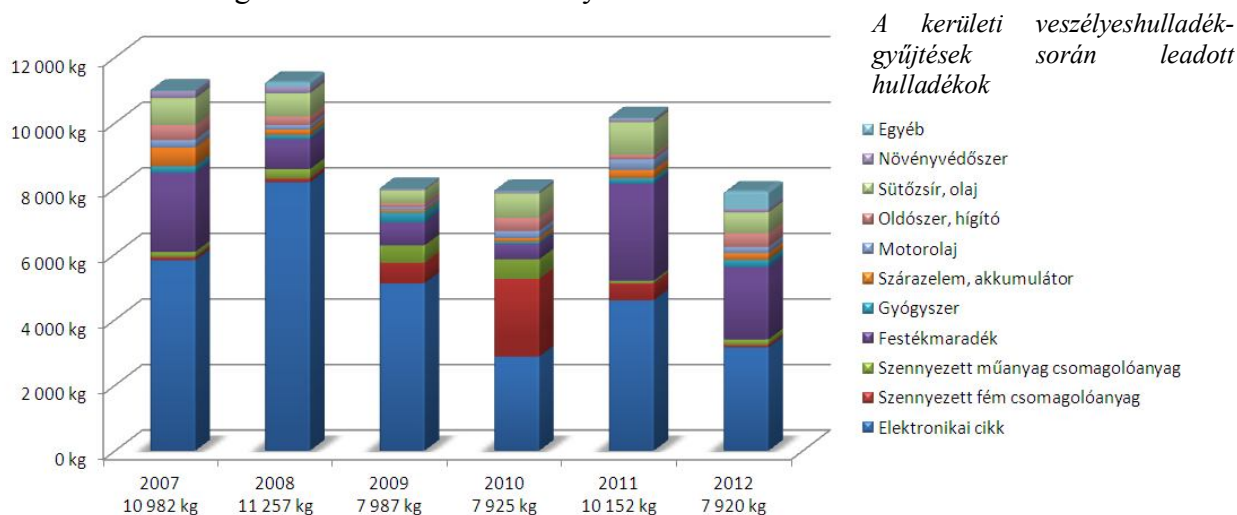
A 2009-ben beindított rendszerben az első évben 58, 2010-ben 133, 2011-ben pedig már 322 társasház vesz részt, és további 49 jelezte csatlakozási szándékát. A rendszer fenntartásának költsége 2010-ben a 6.400.000 Ft, 2011-ben közel 9.093.000 Ft volt. 2012-ben 421 társasház

vesz részt a programban (434 db papírgyűjtő és 438 db műanyaggyűjtő kukával), az erre fordított költség augusztus hónapig 6.96.000 Ft volt.

A program fogadtatása egyértelműen pozitív a kerület lakossága részéről, ezért fenntartása és továbbfejlesztése indokolt – a kerületre háruló költségek lehetőség szerinti csökkentésével. Ennek során figyelembe kell venni, hogy a szelektív hulladékgyűjtés biztosítása fővárosi feladat, és az új hulladéktörvény hatályba lépése után várhatóan 2015-től kötelező lesz a szelektív hulladékgyűjtés már a háztartásokban is.

Lakossági veszélyes hulladékgyűjtési akciók

Évente két (esetenként három) alkalommal szervezi meg az Önkormányzat a lakossági veszélyes- és e+e-hulladék gyűjtési akcióját. Az akciók igen népszerűek, és a lakosság kifejezetten igényli megszervezésüket, annak ellenére, hogy egyre több lehetőség van ezek leadására (pl. a 2011. évi lomtalanítás során 12 t veszélyes hulladékot adtak le a kerületi lakosok). A begyűjtött hulladékok típusonkénti mennyiségét az alábbi grafikon ábrázolja. Az adatok alapján megállapítható, hogy az évente kétszer egynapos kerületi akcióban a tíznapos lomtalanítás során begyűjtöttehöz hasonló nagyságrendű (8-10 t) veszélyes és e+e hulladék ártalmatlanításáról gondoskodik az Önkormányzat.

A grafikonon jól látható a lomtalanításnak a kerületi veszélyeshulladék-gyűjtési akcióra gyakorolt hatása. 2008-tól lehet veszélyes hulladékot leadni a lomtalanítás során, de akkor novemberben, 2011-ben pedig júliusban, a kerületi akció után volt a lomtalanítás, vagyis 2007-ben, 2008-ban és 2011-ben a lomtalanítás nem befolyásolta a kerületi akció eredményét. 2009-ben, 2010-ben és 2012-ben a megszokott rend szerint márciusban, a kerületi akciók előtt volt a lomtalanítás.

Hulladékgyűjtő udvarok

Az FKF Zrt. a közszolgáltatás keretében hulladékudvarokat is működtet. Kerületünkben a hulladékudvar a Tatai út 96. sz. alatt működik. (Tel.: 329-84-37, nyitva: hétköznap 10 és 18, szombaton 10 és 14 óra között.) A hulladékudvarban az alábbiakban felsorolt hulladékfajtákat adhatják le a lakosok:

- Papír: újságok, folyóiratok, füzetek, könyvek, hullámpapír, csomagolópapír, kartondoboz
- italos karton (tetrapak) doboz (kimosva)
- műanyag: hungarocell, PET-palack és azok lecsavart kupakjai
- színes és fehér üveg: italos, befőttes, parfümös üvegek
- fémdoboz: üdítős, sörös, konzerves doboz

* Kerületi feladat jellege: T – tulajdonosi, fenntartói; H – hatósági, jogalkalmazói; J – jogalkotói; K – kezdeményező, koordináló

Veszélyes hulladékok, illetve veszélyes összetevőket tartalmazó hulladékok:

- elhasználódott háztartási gép: mosógép, hűtőgép, stb.
- elektronikai hulladék: számítástechnikai hulladék
- fénycsővek és világítótestek
- szárazelem
- használt sütőzsiradék és göngyölege
- fáradt olaj és göngyölege
- használt akkumulátor

A hulladékudvar működésével kapcsolatban problémát jelent, hogy folyékony veszélyes hulladékokat (pl. festéket, oldószereket) jelenleg nem vesznek át. A Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. évente egy alkalommal végez lomtalanítást kerületünkben, 2009 óta ennek keretében lehetőség van a veszélyes hulladékok leadására is. (2013-tól a lomtalanítás rendszerében alapvető változások várhatók!)

XIII. kerület Tatai u. 96. alatti lakossági hulladékgyűjtő udvar 2011. évi adatai	
Beszállító fő	4314 fő
<i>Frakció</i>	<i>(kg)</i>
Vegyes papír	15 879
Fémdoboz	414
Fehér üveg	1 844
Színes üveg	1 992
Kartonpapír	8 767
Műanyag fólia	959
Tetra-pack	316
Szárazelem*	261
Akkumulátor*	1316
Elektromos hulladék (háztartási gép)*	9 387
Pet palack	2 054
Sütőzsír	1 560
Sütőzsír göngyöleg	155
Fáradtolaj*	814
Fáradtolaj-göngyöleg*	110
Elektronikai hulladék*	9 345
Fénycső*	90
Hungarocell	604
Összesen:	32 907

A *-gal jelöltek veszélyes hulladékok.
(forrás: FKF Zrt.)

Hulladékgyűjtő szigetek

A közterületi szelektív hulladékgyűjtő szigetek száma a kerületben 57, továbbiak létestése nem indokolt (a szigetek felsorolását a 3. sz. melléklet tartalmazza). Mivel a gyűjtőszigetek az egységes fővárosi rendszer részei, és a hulladékot begyűjtő járatok több kerületet is érintenek, nincs adatunk a kerületi szigetekről begyűjtött hulladékok mennyiségéről. A szigetek működésében problémát okoz az összegyűlt hulladékok „megdézsmálása”, mely során gyakran kerül jelentősebb mennyiségű szemét közterületeinkre. Ennek megelőzésére kerületi forrásokból finanszírozva a szigeteket – folyamatos munkával – korlátokkal vesszük körbe, „kalodázzuk”, ami alkalmas a gyűjtődények felborításának megakadályozására.

A szigeteken jelenleg az alábbi ötféle hulladékfrakció leadására van lehetőség:

- papír – kék színű konténerben
- műanyag (és fém) – sárga színű konténerben
- fémdoboz (és műanyag) – szürke színű konténerben
- fehér üveg – fehér színű konténerben
- színes üveg – zöld színű konténerben.

Illegális hulladéklerakási helyek felszámolása

Az illegális hulladéklerakás szempontjából egyre nagyobb problémát jelentenek a kerületben lévő beépítetlen telkek. Ezek beépítése a gazdasági recesszió következtében megghiúsult vagy hosszabb időre bizonytalanná vált, és az elmúlt években illegális hulladéklerakókká váltak (ilyen pl. a Narancsliget Lakópark és a Dagály Sétány beépítetlen területe, a Kassák u. - Huba u. sarkán lévő telkek). A hulladékgazdálkodási törvény vonatkozó előírása alapján a hulladékot annak tulajdonosa köteles ártalmatlanítani, illetve ha – elhagyott hulladék esetében a hulladék tulajdonosa nem állapítható meg – az ingatlan tulajdonosa köteles a területén lévő hulladék elszállítására és ártalmatlanítására. A jegyző hatósági jogkörében eljáró Építésügyi osztály hatósági eljárásban kötelezi az érintett ingatlan tulajdonosát a hulladék elszállítására és ártalmatlanítására. Ha a kötelezett ennek nem tesz eleget, eljárési bírság kiszabásával, vagy „végső esetben” hatósági végrehajtással kell érvényt szerezni az előírásoknak.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a probléma kezelésére az egyedi hatósági intézkedések nem voltak elégségesek. Ennek oka alapvetően az, hogy a hatósági eljárás csak a probléma (jogsértő helyzet) kialakulása után indítható, megelőzésre a hatósági út nem alkalmas, ezért az Önkormányzat a beépítetlen ingatlanokra vonatkozó átfogó intézkedési tervet hajt végre. Ennek sikeréhez az ingatlantulajdonosok és a kerületi lakosság közreműködésére és jogkövető magatartására is szükség van.

A közterületi illegális hulladéklerakás megelőzésére a Közterület-felügyelet rendszeresen ellenőrzi a potenciális lerakási helyeket. A közterületen elhagyott hulladék ártalmatlanítása – ha a hulladék tulajdonosa nem azonosítható – a kerületi önkormányzat feladata. 2010-ben 391 m³, 2011-ben 580 m³, 2012. I-VIII. hónapban pedig 700 m³ illegálisan lerakott hulladékot szállítottunk el közterületről.

3.8. Vízhősziget-védelem

A kerület a Népsziget és a Margitsziget kivételével mindenhol csatornázott, a szennyvízhálózat fejlesztése csak az új fejlesztési területeken (a FOKA-öböl környékén) szükséges. A meglévő közműrendszerek fenntartása, korszerűsítése fővárosi feladat, melyet a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. tervszerűen, ütemezetten végez.

A kerület ivóvíz-ellátása fővárosi feladat, melyet a Fővárosi Vízművek Zrt. biztosít. A vízhálózat a kerületben minden utcában kiépült, hossza 182,6 km (forrás: Fővárosi Vízművek Zrt.). Kerületi önkormányzati fenntartásban 28 db utcai ivóvíz kút, 1500 db közterületi locsolókút és 1 db közterületi talajvízkút található. A népszigeten a MÁV Zrt. üzemeltet egy vízkivételi művet, amely érvényes vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik. A kitermelt vizet ipari vízként használják fel a MÁV létesítményeiben. A vízkivételi mű kapacitása: 150-160 e m³/év. (forrás: MÁV Zrt.)

3.9. Közlekedés és szállításszervezés

A XIII. kerület közigazgatási területén belül található mintegy 1.386.658 m² területű úthálózatból az Önkormányzat tulajdonában és kezelésében 711.366 m² szilárd útburkolat, 580.816 m² burkolt járda és 24.627 m² kerékpárút (sáv) van. A kerületi úthálózat teljes hossza 170 km, ebből a kerület kezelésében 89 km van. 2011-ben a Fáy közben és a Frangepán közben 150-150 m útszakaszt burkoltunk le, ez után a kerületben lévő földutak hossza mindössze 400 m.

A kerület főútvonalain érvényes megengedett sebességhatárok:

A Váci út egyes szakaszain 70 km/h, egyébként 50 km/h, lakó-pihenő övezetekben 20 km/h Tempó 30 övezet nincs kijelölve, néhány helyen van 30 km/h-ás sebességkorlátozás.

Kerékpáros közlekedés

A XXI. század nagyvárosaiban a motorizált közlekedés egyre fontosabb alternatívája a kerékpározás, mert amellett, hogy környezetkímélő közlekedési mód (nincs légszennyezés, zaj stb.), az urbanizációs ártalmak (pl. stressz) csökkentéséhez, az egészség megőrzéséhez is hozzájárul. Ezek figyelembevételével a fenntarthatóság egyik legfontosabb az alternatív közlekedési módok (mint a gyaloglás és a kerékpározás) támogatása, a lakosok „kerékpárra ültetése”.

A Fővárosi és a XIII. Kerületi Önkormányzat az elmúlt években jelentős beruházásokat hajtott végre a kerékpáros infrastruktúra fejlesztése érdekében, melynek elismeréseképpen a kerületünk 2010-ben és 2011-ben is elnyerte a „Kerékpáros-barát Település” címet.

A kerület önkormányzati tulajdonban lévő teljes úthálózata 94.120 fm. Az úthálózat – néhány rövid szakasztól eltekintve – teljes egészében szilárd burkolatú, és teljes egészében alkalmas a kerékpáros közlekedésre.

A kétkerekűek rendelkezésére áll 24.000 fm kerékpárút, illetve kerékpársáv. Az IVS jóváhagyása óta a kerületi kerékpárút hálózat közel 22%-kal nőtt, az új szakaszok pedig a már meglévő fővárosi hálózati elemeket kötik össze az Újpesti rakpart és a Röpentyű utca között. Az észak-déli irányú fejlesztés a part menti és a Tatai úti kerékpárutak középvezetékében hiánypótló beruházás volt. A kerékpárforgalmi nyomvonal hosszát tekintve a XIII. kerület a város élmezőnybe tartozik. A kerületi fenntartású kerékpárutak működtetését a XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. végzi, a hibák feltárásában, a hálózattal kapcsolatos fejlesztési kérdésekben támaszkodva civil szervezetek (pl. a Magyar Kerékpáros Klub) tapasztalataira és együttműködésére. A meglévő kerékpárhálózat fenntartása éves szinten 5 millió Ft kiadást jelent. A kerékpárutak forgalomtechnikai jelzései és berendezéseinek üzemeltetése és fenntartása fővárosi feladat.

Egyre inkább előtérbe kerül a kerékpáros-közlekedés infrastruktúra egyéb elemeinek a fejlesztése, így a tárolók, támaszok kiépítése. A kerékpárforgalom növekedésével észrevehetően növekszik az ezek iránti igény. Az elmúlt években jelentős kerékpár tároló kapacitás épült ki kerületi finanszírozásban, és a közintézmények, irodaházak bejáratai előtt sok helyen létesítettek kerékpártárolókat, kerékpártámaszokat. Jelenleg 187 bringa tárolására alkalmas köztéri tárolóhely van a kerületben.

Az Önkormányzat a kerékpározás népszerűsítésében az Európai Mobilitási Héthez, illetve a „Bringázz a munkába!”-kampányhoz csatlakozva kerékpáros rendezvényekkel, bringásreggelivel is szerepet vállal.

3.10. Környezettudatos gondolkodás, környezeti nevelés

Az alapvető környezetvédelmi ismeretek és az ökológiai összefüggések felismerése nélkül nem képzelhető el környezettudatos életmód, ezért a környezeti szemléletformálásnak – melyben a kerületi önkormányzatnak is részt kell vállalnia – legalapvetőbb feladata az, hogy az emberek számára közérthetővé és világossá tegye, legtöbb fogyasztói döntésüknek környezeti következményei vannak.

Kiemelten fontos a felnövekvő generáció szemléletformálása a környezet-, természet- és klímavédelmi, fenntarthatósági ismeretek terén. A Nemzeti Alaptanterv iskolatípusoktól függetlenül kötelezővé teszi a környezeti nevelést, az önkormányzati feladatkörökben 2013-tól bekövetkező, nevelési-oktatási feladatokat is érintő változások következtében azonban a fiatalok környezeti szemléletformálásban is leszűkül az Önkormányzat mozgástere. A kerület hagyományai szerint az Önkormányzat hosszútávon is feladatának tekinti a fiatalok szemléletformálását, segíteni kívánja az oktatási intézményeket ezen a területen a fenntartói feladatoktól függetlenül is, ezért új lehetőségeket kell keresni a fiatalok megszólítására (pl. pályázatokon, rendezvényeken keresztül).

A fiatalok szemléletformálása

Legkönnyebben a jó példából lehet tanulni: ha a gyerekek nemcsak hallanak a környezettudatosságról, hanem a hétköznapi életben is tapasztalják, akkor készséggé válhat. Az önkormányzati nevelési-oktatási intézmények körében végzett 2011. évi felmérés alapján 17 óvodánkban, illetve iskolánkban legalább a papírhulladékot, ebből 13-ban pedig több hulladékfrakciót is elkülönítetten gyűjtenek. A hulladékok elszállítását, újrahasznosítását az intézményekkel külön-külön kötött megállapodások alapján vállalkozások végzik. Több intézményvezető jelezte, hogy megfelelő eszközök biztosítása esetén készek a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésére. Egyelőre kihasználatlan lehetőség a 19 önkormányzati ingatlanon is elkülönítetten gyűjtött zöldhulladék komposztálással történő hasznosítása.

Az önkormányzat által fenntartott iskolákban rendszeresen szerveznek környezetvédelemhez kapcsolódó ismeretterjesztő előadásokat és akciókat. Az iskolák saját szervezésében közterületi takarítási akciókat is tartanak. A Közszolgáltató Zrt. szervezésében a nemzetközi és helyi környezetvédelmi akciókba is bekapcsolódhatnak a diákok (pl. Madarak Világnapja alkalmából tartott madárgyűrés, Föld napja stb.)

ÖKO iskolák a kerületben:

- Csata utcai Általános Iskola
- Vízafogó Tagiskola
- Pannónia Általános Iskola
- Tomori Pál Tagiskola
- Herman Ottó Tagiskola
- (örökös ÖKO iskola)

ÖKO óvodák:

- Gyermekkert tagóvoda
- Zöld Ág tagóvoda
- Pöttyös tagóvoda

A nem oktatás keretében végzett szemléletformálás körében érdemes kiemelni a testvérvárosaink fiataljaival megvalósított Green Club Networking projektet, és a kerületi középiskolás diákok, felsőoktatási hallgatók környezeti problémákról szóló környezetvédelmi pályázatot.

A Green Club Networking (<http://www.kult13.hu/programok/tema-szerint/eu-projektek/zoldklub-halozat.html>) első partnerszervezet-kereső találkozója 2009-ben volt. Azóta lebonyolítottuk a testvérvárosok Zöldklub hálózatának tíz találkozóját a települések helyszínein, ahol a résztvevők (a helyi civil szervezetek tagjai, iskolák diákjai, tanárai) megismerték a környezetvédelem testvérvárosokban elért eredményeit, problémáit, kicserélték tapasztalataikat és projektterveket készítettek az új ismeretek hasznosítására saját környezetükben. A hálózat – amelyet hazai és európai szinten is bővíteni érdemes – lehetővé tesz egy folyamatos együttműködést a Fenntarthatósági Programban említett területeken és hozzájárulhat a Program sikeres megvalósításához.

3.11. Egyesületek, civil szervezetek

A XIII. kerületben 2005. április 20-án megalakult a XIII. kerületi **Civil Kerekasztal**, amely rendszeresen ülésezik a József Attila Művelődési Központban. A Civil Kerekasztal a XIII. kerületi civil szervezetek önkéntes, nyitott, jogi személyiséggel nem rendelkező együttműködési, érdek-képviselői és érdekvédelmi fóruma. A Kerekasztal tagja lehet minden olyan kerületi székhelyű civil szervezet, amely kerületi feladatot lát el, illetve kerületi feladatot is vállal. A Civil Kerekasztal az eltelt évek folyamán igazi fórummá vált a helyi civileknek. Itt egyeztetnek a civilek a rendezvények programjairól, szakemberek segítségével megismerik a pályázatkészítés módszereit és a civil törvénnyel kapcsolatos naprakész információkkal is itt találkoztak először.

A szervezet céljai:

- A helyi önkormányzattal együttműködve a kerületi civil közösségek koordinálása, működésük segítése, érdekeik képviselése.
- A csatlakozó civil szervezetek közötti párbeszéd, együttműködés, információcsere biztosítása. A hasonló profilú szervezetek közötti kapcsolatok kialakításának segítése.
- Közös rendezvények szervezése, pályázatok készítésének segítése, kiadványok létrehozása.
- Rendszeres kapcsolattartás a civil szférát segítő állami, önkormányzati, gazdasági és társadalmi szervezetekkel, intézményekkel.
- Szakmai háttér biztosítása a civil szervezeteket érintő helyi és országos határozatok, döntések előkészítéséhez és véleményezéséhez.
- A régiós és a nemzetközi kapcsolatok kialakításának segítése.

Az Önkormányzat kiemelten támogatja az „alulról jövő” kezdeményezéseket, illetve támaszkodik a helyi közösségek, civil szervezetek munkájára (Levegő Munkacsoport és Magyar Kerékpárosklub a városfejlesztésben, Parlagfümentes Magyarországért Egyesület, Energiaközösségek).

3.12. Önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége

A kerületi Környezetvédelmi Alap

A Képviselő-testület a környezetvédelmi célok megvalósulása érdekében Környezetvédelmi alapot hozott létre a 34/2007. (X. 25.) OK számú rendeletével. Az Alapból – pályázatok keretében – finanszírozhatók a környezetvédelmi célú feladatok megvalósítása, az erre elkülönített részből a környezet közvetlen veszélyeztetésének, rendkívüli káresemények elhárítására szolgáló beavatkozások. Az Alapnak a hatóságok által kiszabott környezetvédelmi bírságok meghatározott hányadából 2010-ben 583.355 Ft, 2011-ben 370.401 Ft bevétele volt. A környezetvédelmi törvény előírásainak változása miatt ez a bevételi forrás megszűnt, ezért a Képviselő-testület költségvetéséből 2012-től évente 5 millió Ft támogatást nyújt az Alap számára, ami hosszútávon is biztosítja az Alapból finanszírozott, a klímastratégiában és a környezetvédelmi-fenntarthatósági programban meghatározott célok (pl. környezetvédelmi pályázatok) megvalósítását.

A Képviselő-testület illetékes Bizottsága (jelenleg a Tulajdonosi, Kerületfejlesztési és Lakásgazdálkodási Bizottság) 2008 óta ír ki évente környezetvédelmi pályázatot, melynek keretében a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztésére, graffiti-mentesítésre és zöldfelületi előkertek kialakítására pályázhattak a társasházak és lakásszövetkezetek. A támogatható tevékenységek körének bővítésére több alkalommal is sor került, részben lakossági igények, részben az Önkormányzat környezetvédelmi törekvései alapján. Jelenleg civil szervezetek és kerületi diákok számára is biztosítható támogatás a környezetvédelmi pályázatán keresztül.

A Local Agenda 21

Az Európai unió támogatásával megvalósult „Projekt a Budapest Főváros XIII. kerületi Polgármesteri Hivatal szervezetfejlesztése keretében került sor a polgármesteri Hivatal környezetpolitikájának kiadására, valamint a kerületi LA21 dokumentumának elfogadására. A „Local Agenda 21” című stratégiai dokumentum az önkormányzat és a civil társadalom dialógusának eredményeként megfogalmazott, generációkon átívelő fenntarthatósági célkitűzéseket és azok eszközeit tartalmazza. A dokumentum elkészítésével az Önkormányzat kezdeményező szerepet vállalt fel a helyi szintű kezdeményezések és, aktivitás ösztönzésében. Kezdeményező szerepünk megnyilvánult abban is, hogy a magyarországi önkormányzatok körében elsők között fogadta el a fenntartható fejlődés helyi programját.

4. A fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célok

4.1. Éghajlatváltozás, levegőtisztaság-védelem

Célkitűzés:

A légszennyező anyagok, különösen az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével kedvező levegőminőségi állapot megteremtése az EU-s környezetvédelmi normákban előírt célállapotnak megfelelően, a klímaváltozás mértékének minimalizálása.

Kiemelt cél az emberi egészséget nem veszélyeztető levegő minőség tartós biztosítása.

Feladatok:

A kedvező levegő állapot megteremtésének folyamatában nagyobb szerepet kell kapnia a megelőzés elvének. A korszerű, kisebb energiaigényű és kisebb emissziós értékekkel rendelkező technológiák telepítését kell előnybe részesíteni és támogatni.

Az önkormányzati intézményekben csökkenteni kell a felhasznált fosszilis energiahordozók abszolút és relatív mennyiségét. Az önkormányzat karbonlábnyomának rendszeres meghatározása az eredmények nyomonkövethetősége érdekében. (A CO₂-kibocsátás kiszámítására célszerűen az önkormányzati feladatkör változását követően kerülhet sor, mert a 2012. évi kibocsátás, mely az iskolák és az egészségügyi intézmények kibocsátását is tartalmazná, nem lenne összehasonlítható egy olyan év karbonlábnyomával, amikor ezeket az intézmények már nem kerületi fenntartásban vannak.) Klímavédelmi szempontok érvényre juttatása az önkormányzati beruházások során.

Szemléletformálással, pályázati úton támogatni kell a megújuló energiahordozók lakossági hasznosítását.

Csökkenteni kell a levegő ülepedő- és szálló por terhelését:

- utak portalanításával,
- út menti és zöld felületek növelésével (parkok, ligetek, út menti fasorok, mezővédő erdősávok),
- átmenetileg hasznosítatlan területek füvesítésével.

Csökkenteni kell a közlekedési eredetű emissziókat:

- a közösségi közlekedés támogatásával, ennek használatára ösztönzéssel, a szolgáltatás színvonalának és versenyképességének javításában támogatni kell a Fővárost,
- közlekedési-szállítási igények mérséklése a területfejlesztés eszközeivel (szgk. nélkül is könnyen elérhetőek legyenek a legfontosabb szolgáltatások: élelmiszerbolt, óvoda-iskola, orvos, gyógyszerár stb.),
- a nem motorizált közlekedés fejlesztése, biztonságosabbá tétele gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedésszervezéssel,
- a kerületi kezelésben lévő úthálózat fejlesztése, karbantartása, együttműködés a Fővárossal.
- forgalomcsillapítás

4.2. Felszíni és felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata

A kerületben a felszín alatti vizek nem szabályozott módon történő (öntözési célú) kitermelése még nem jelent problémát, de a klímaváltozás következtében még jelenthet. Az engedély nélküli magánjellegű vízkivételek felderítése és nyilvántartása a jövő feladata. A felszín alatti vizekkel való gazdálkodás feltétele a kitermelések pontos nyomon követése és azok szabályozása.

Meg kell vizsgálni a csapadékvizek gyűjtésének és öntözésre történő használatának lehetőségét önkormányzati intézményeknél. Megvalósítás esetén javasoljuk a mikro öntözési módok előnyben részesítését a vízpazarló esőtető öntözéssel szemben (A talajvíz öntözési célú felhasználása hosszú távon biztosíthat megfelelő minőségű és mennyiségű öntözővizet a kerület közterületein.).

Célkitűzés:

A vízkészletek kíméletes használatának megalapozása, a jelentkező pozitív tendenciák fenntartása, a terhelések csökkentése.

Felszíni vízkészlet gazdálkodás, mely magában foglalja a vízhiányos időben a víz visszatartását és felhasználását öntözővízként illetve természetvédelmi célokra, illetve felesleges víztöbblet esetén, a víz elvezetését, az épített és természetes környezet megóvása érdekében.

A felszín alatti vízkészletek kíméletes, kiegyenlített használatához szükséges feltételek kidolgozása és biztosítása a kerület egész területén. Az esetleges szennyező források feltárásának, felszámolásának elősegítése (KVF).

Feladatok felszíni vizek esetén:

- az időszakos vízhiányból eredő kritikus vízgazdálkodási helyzetek előfordulásának csökkentése, a takarékos vízhasználatot ösztönző szabályozási módok bevezetése, a vízkészletek vízmennyiségének és vízminőségének védelme, ellenőrzése,
- vízfolyásainknál minimális cél a jelenlegi vízminőségi állapot fenntartása, javítása. A népszigeti ingatlantulajdonosok ösztönzése a szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötésre,
- A jelenleg működő gödöllői, isaszegi és péceli szennyvíztisztító telepekről kibocsátott tisztított szennyvíz a befogadó Rákos-patak tavainak feliszapolódását és elöregedését is siettet. A Rákos-patakon nyolc horgász és pihenő tó található, melyeknek szükségük lenne a megtisztított szennyvízre, mint vízutánpótlásra, azonban annak minősége miatt ez nem biztosítható. Tervezés alatt áll a gödöllői szennyvíztisztító telep felújítása és bővítése, ezt követően várható, hogy a telepről kikerülő víz közel ivóvíz minőségű lesz, és ez komoly vízutánpótlást jelent majd a Malom-tavaknak. A beruházás a 2013-as év folyamán várható, jelenleg zajlik a közbeszerzés, és a szerződések megkötése után indulhat majd meg a munka.

Feladatok felszín alatti vizek esetén:

- a felszín alatti vizek igénybevételeinél a vízháztartási egyensúly kialakítása, az engedély nélküli vízhasználatok visszaszorítása, a kerületen belüli ásott kutak használatának ellenőrzése,
- a szennyező források felderítése, a szennyező hatás megszüntetése, a szennyezés következményeinek fõlszámolása,
- a Népszigeten lévő üdülõterületi ingatlanok szennyvizeinek kezelését (mivel csatornázásra középtávon sem lehet számítani) jó hatásfokú modern lokális egyedi szennyvíztisztítókkal célszerû megoldani,

- a felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelme érdekében a monitoring rendszer fenntartása (fejlesztése) az adatok feldolgozása, értékelése, s azok közérdekű adatként való kezelése,
- a környezeti kultúra fejlesztése, a társadalmi részvétel és tudatosság fejlesztése,
- a helyi társadalom környezettudatosságának kialakításában és a környezet fejlesztésben fontos a helyi civil szervezetek szerepe. A környezetvédelmi feladatokban közvetlenül részt vállaló szervezetekkel (Egyesület a Környezet - Egészségügyért, Hermann Otto Bonsai Egyesület, Parlagrafümentes Magyarországért Egyesület stb.), amelyek különböző fórumokon (Civil Nap, a szabadtéri nagyrendezvények civil sátraiban, vagy éppen a hétköznapiakban) bemutatókkal, előadással, kampánnyal segítik ezeknek a céloknak a megvalósítását.

4.3. Környezet-egészségügy

A magyar népesség egészségi állapotát és halálozási tendenciáit jellemző mutatók jelzik, hogy súlyos problémákkal kell szembenéznünk. Ezen tendenciák között, több más tényező mellett jelentős, esetenként döntő szerepük van a környezeti hatásoknak is. A humán egészséggel kapcsolatos információk részletes, területi kiterjesztésű elemzése akadályokba ütközik, mivel nem épült még ki az adatgyűjtés megfelelő rendszere, másrészt hiányzik a megfelelő informatikai háttér. Problémát jelent az is, hogy a felmérések sem folyamatosak, speciális kérdésekben pedig csak egyedi vizsgálatokra terjednek ki.

A legfrissebb Nemzeti Környezet-Egészségügyi Akcióprogram (NEKAP) 2006-ban készült el, alapvető célkitűzése a lakosság egészségi állapotának javítása, az egészséget támogató környezet kialakításának elősegítése. A NEKAP által megfogalmazott feladatokban és programokban a kerület részéről a tevéleges részvétel a cél, a kerület feladatai a NEKAP alapján kerültek összeállításra.

Cél: a lakosság egészségi állapotának javítása, az egészséget támogató környezet kialakításának elősegítése, a legfontosabb környezet-egészségügyi problémák áttekintése, rangsorolása, megoldási lehetőségek áttekintése a régió szintjén.

Középtávon a klímaváltozásnak az emberi egészségre gyakorolt káros hatásai jelentik a legnagyobb kihívást ezen a területen, miközben már napjainkban is szembesülnünk kell a hőhullámok, a hirtelen időjárás-változások okozta problémákkal. Ezt felismerve Önkormányzatunk a klíma változására való felkészülésben elsődlegesnek tekinti a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok (az idősek és a kisgyerekek) védelmét. Csatlakoztunk az „Orientgate” nemzetközi projekthez, melynek célja a klímaváltozással kapcsolatos ismeretek integrálása a területi és helyi fejlesztési döntéshozatalba. Kerületünk a projektben a klímaváltozás emberi egészségre gyakorolt hatásai vizsgálatának nagyvárosi jellegű mintaterületként szerepel. Várakozásaink szerint a munka során elsőkézből juthatunk olyan ismeretekhez, melyek kulcsfontosságúak lesznek a klímaváltozás hatásaira való felkészülésben, klímastratégiánk végrehajtásában.

A zaj- és rezgés védelem szerepe kiemelendő a környezet-egészségügyön belül. A kerületben egyértelműen a közlekedésből eredő zaj dominál. A zajszintek csökkentése nevezhető az egyik legfontosabb kerületi célkitűzésnek. A zajterhelés csökkentése esetében konkrét számszerű célokat nem lehet megadni, hiszen ezek jelenleg megvalósíthatatlanok és ellenőrizhetetlenek lennének. Középtávon a nemzetközileg elfogadhatatlannak tekinthető 75 dBA terhelés fölötti terhelések megszüntetése lehet az elérendő átlagos cél, míg távlatilag a legfeljebb 65 dBA terhelési szintet lehet még elfogadhatónak tekinteni. Ezen a téren forgalomszervezési intézkedésekkel, zajcsökkentő műszaki eszközök alkalmazásával lehet

előrelépést elérni. Az ezekhez kapcsolódó feladatkörök nagyrészt a Fővárosi Önkormányzathoz tartoznak, ezért az elsődleges kerületi feladat a szükséges intézkedések kezdeményezése, közreműködés azok végrehajtásában.

Feladatok:

- a közlekedési eredetű és a lakossági fűtés által keltett légszennyezések csökkentése,
- kerületi uv-riadóterv kidolgozásával az emberi egészség védelme érdekében felkészülés a rendkívüli eseményekre,
- közterületi hőszőnyag azonosítása, ezeken a területeken árnyékolt pihenőhelyek, párapapuk és ivóutak kialakítása,
- a lakosság tájékoztatása rendszeresen, illetve rendkívüli események idején,
- az ivóvizek szennyeződésének megakadályozása,
- szennyezéseket, szennyezőket fel kell tárnani mind a levegő, mind a víz, mind a talaj esetén,
- a közlekedési eredetű zajok esetén a zajterhelés csökkentésére vonatkozó intézkedések meghozatala,
- a lakosság számára biztosítani kell a lehetőséget, hogy megismerhesse a zaj elleni közvetlen védelem lehetőségét,
- az épületen belüli nagy csillapítású hangszigetelések alkalmazása, a környezeti zajterhelés csökkentése céljából,
- a közösségen belüli helytelen magatartás által okozott zajok és zajterhelések mérséklése és megszüntetése az önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések meghozatalával
- a káros UV sugárzás okozta kockázat mérséklése érdekében fel kell mérni kerületi megfigyelő és figyelmeztető rendszer kialakításának lehetőségét (pl. mérőműszer elhelyezése a Polgármesteri Hivatal épületén, sms-alapú figyelmeztetőrendszer).
- A közterületeken a sport és rekreáció számára alkalmas területek kialakításával hozzájárulni a lakosság fizika és szellemi egészségi állapotának javításához.

4.4. A környezetminőség

Cél a kerületi zöldfelületek lehető legnagyobb mértékű fejlesztése mind minőségi, mind mennyiségi vonatkozásban és a kerület területén található természeti értékek, élőhelyek védelme és sokszínűségének megőrzése. Az emberi szervezet regenerációjához szükséges feltételeket, a kerületben élők és dolgozók, az idelátogatók megelégedését biztosító környezet kialakítására törekszik a kerület. El kell érni a károsodott, tönkrement területszomsorok (a népszigeti erdő, beépítetlen telkek a FOKA-öböl környékén) rendbehozatalát a rendelkezésre álló hatósági és egyéb eszközökkel. Hatékony eszközökkel kell fellépni a beépítetlen telkek okozta problémák tartós megszüntetése érdekében.

Feladatok:

- a kerületi rendezési tervek kidolgozása, felülvizsgálata során érvényesíteni kell a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontokat,
- a helyi közlekedés fejlesztése a lakossági igények és a fenntarthatósági szempontok összehangolásával,
- a kommunális hulladékok – a szilárd és a folyékony – begyűjtésének, kezelésének, ártalmatlanításának, újrahasznosításának felülvizsgálata. A meglévő és az esetlegesen felmerülő hiányosságok pótlása.
- a zöldhálózati rendszer védelme, fejlesztése a rendszeresen felülvizsgált AngyalZÖLD stratégia alapján, a klímavédelmi szempontok érvényesítésével,
- a kerület „zöldpotenciáljának” felmérésére, a már kidolgozott fa- és parkkataszter továbbfejlesztésével,

- A Rákos-patak – kerületek közötti és kistérségi együttműködésben megvalósuló – meder revitalizációja és a zöldfolyosó a kerületi zöldhálózatba való jobb integrálása,
- a Népsziget akcióterületén a meglévő, felhagyott ipari terület helyén új, rekreációs funkciójú terület létesítése, a szárazföld és a fejlesztési terület közötti híddal történő összekötése, funkcionális zöldfelületek fejlesztése, a MÁV kezelésű erdő parkerdőként történő revitalizációja ,
- a Margit-sziget zöldhálózati szerepének, illetve a kerülettel való kapcsolatok erősítése,

4.5. Biológiai sokféleség védelme és tájvédelem

A kerület legfontosabb egyik legfontosabb természeti értéke, a Margitsziget jelentős, védendő értéket hordoz, ugyanakkor a kerület és a főváros társadalmi életének egyik legfontosabb – és túlterhelt – helyszíne, ezért fenntartható használata kiemelt jelentőségű. Fenntartása, gondozása a Fővárosi Önkormányzat feladata, de a kerületben betöltött kiemelkedő szerepére tekintettel a kerületi szerepvállalástól nem szabad eltekinteni.

Hasonló jelentőségű a Rákos-patak és a Népsziget egyelőre kihasználatlan potenciálja.

Feladatok:

- területrendezési, településrendezési és más, a táj állapotát lényegesen befolyásoló tervek készítésénél, továbbá a tulajdonviszonyok rendezésénél a tájvédelemnek kiemelt szerepet kell biztosítani és a hasznosítást a fenntartható fejlődés szellemében kell végezni,
- a fejlesztése során törekedni kell a biológiai sokféleség növelésére, a táji, természeti adottságok megőrzésére illetve lehetőség szerinti helyreállítására.

4.6. Hulladékgazdálkodás

A fogyasztói társadalom működtetése, a fogyasztói szokások átalakulása következtében folyamatosan növekszik a keletkező hulladék mennyisége. A kerületben a környezetet veszélyeztető, károsító mértékben megnőtt az elhagyott kezeletlen hulladékok mennyisége, egyre gyakrabban találkozunk illegális lerakásokkal (jellemzően beépítetlen telkeken). A szelektív hulladékgyűjtés, ide értve a veszélyes hulladékok begyűjtését is, a kerületi önkormányzat közreműködésével minden háztartás számára elérhető, részben a házhoz menő, részben gyűjtőszigetes szelektív hulladékgyűjtési rendszerben, kiegészülve a rendszeres hulladékgyűjtési akciókkal. A gazdálkodószervezetek (vállalkozások, közintézmények) hulladékgazdálkodásának ellenőrzése nem a kerületi hatóságok feladata.

Ösztönöznünk kell a minimális hulladéktermeléssel járó gazdálkodást és fogyasztást. A hulladékbegyűjtés, szállítás, elhelyezés színvonalának fokozatos emelése mellett előtérbe kell helyezni a hulladékokkal való okszerű gazdálkodás megteremtését.

Feladatok:

- a budapesti hulladékgazdálkodási rendszerhez kapcsolódó települési hulladékgazdálkodási rendszer aktualizálása és működtetése,
- a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése az önkormányzati intézményekben,
- a hulladékgazdálkodás továbbfejlesztése, a „házhoz menő” szelektív gyűjtés megvalósítása önkormányzati intézményekben is, ahol arra lehetőség és fogadókészség van, komposztáló kialakítása,
- fel kell számolni az illegális lerakási helyeket, nem kizárólag hatósági eszközökkel, hanem az ingatlantulajdonosokkal és a lakossággal együttműködve,
- társadalmi tudatformálás (tájékoztatás, felvilágosítás, oktatás) a környezettudatos hulladékgazdálkodással kapcsolatban.

4.7. A környezettudatosság növelése, a környezeti nevelés és társadalmi részvétel

Alapvető feladat a környezet- és természetvédelmi ismeretek és a környezettudatosság közvetítése az oktatásban, azonban az önkormányzati feladatkörök átalakítása miatt ezen a területen is az önkormányzat mozgásterének szűkülésével kell számolni. Társadalmi szinten a környezeti értékrendet javítani kell, ezáltal a társadalmi részvétel erősíthető a környezettel és a természettel kapcsolatos döntéshozatali folyamatokban.

Feladat:

- a nem kifejezetten környezetvédelmi jellegű helyi rendezvényeket is fel kell használni a környezeti tudatformálásra,
- az Önkormányzat tevékenységével jó példát kell mutatni a környezettudatos technológiák alkalmazásában,
- az olyan alulról jövő kezdeményezések, mint a BAM (Bringázz a munkába!) - akcióban való részvétel, vagy a munkavégzéshez történő kerékpár használat támogatása, az önkormányzati munkatársak szemléletformálása annak érdekében, hogy a munkába járás minél nagyobb arányban a közösségi közlekedés igénybevételével vagy nem motorizált közlekedéssel (kerékpárral, gyalog) történjen.
- a környezeti nevelés, szemléletformálás terén kiemelkedő szerepű civil szervezetek támogatása,
- a helyi média (TV13, Hírnök, önkormányzati honlap) tudatos használata a környezetvédelmi információk közvetítésére,
- a fiatalság megszólítása az oktatási-nevelési intézményeken kívül is (környezetvédelmi pályázatok, rendezvények).

4.8. Energiagazdálkodás

Célkitűzés az energiahatékonyság növelése, a fosszilis energiahordozók használatának csökkentése a klímaváltozást előidéző folyamatok visszafogása, a levegőterhelés csökkentése érdekében és nem utolsósorban gazdasági szempontok alapján.

Feladatok:

- az energiahatékonyság növelésének és a környezetbarát energiatermelés lehetséges területeinek, eszközeinek felkutatása,
- energiahatékonyság növelése, a korszerű energiatermelési technológiák elterjesztésének támogatása,
- a Kerület rendelkezésére álló eszközökkel elő kell segíteni a lakások, lakóházak, valamint a közintézmények energiatakarékosságra és az energiahatékonyság növelésére irányuló törekvéseit, hasznosítható alternatív és megújuló energiaforrások, energiahatékonyságot növelő eljárások feltárásának, kutatásának támogatása,
- az energiahatékonysággal kapcsolatos ismeretek népszerűsítése, terjesztése, demonstrálása.

4.9. Közlekedés

Célkitűzés a nem motorizált közlekedés fejlesztése érdekében a kerékpárút-hálózat és a gyalogos elsőbbségű közterületek rendszerének továbbfejlesztése. Nagyobb figyelmet kell fordítani a kerékpáros-barát közlekedésszervezésnek, ahol arra lehetőség van, az egyirányú utcákat meg kell nyitni az ellentétes irányú kerékpáros közlekedés előtt.

A 2011-2014 közötti útfelújítási program több gyalogos elsőbbségű utca, illetve kerékpárút szakasz kialakítását tervezi. Tervezett fejlesztések:

- Vízafogó sétány (Viza utca - Dunavirág utca) burkolat felújítása
- Wahrmann Mór köz zöldterülettel alakítása

* Kerületi feladat jellege: T – tulajdonosi, fenntartói; H – hatósági, jogalkalmazói; J – jogalkotói; K – kezdeményező, koordináló

- Felka és Gyöngyház utcák vegyes forgalmú utcává alakítása
- A Lőportár köz, a Lőportár utca gyalogos kapcsolatainak fejlesztése a Lehel és Dózsa György út irányában
- A Déryné köz - Váci út és Angyalföldi út közötti szakaszának forgalomcsillapítása
- A Duna-parti sétányra merőlegesen kijelölt közterületek gyalogos, illetve vegyes forgalmú utcaként történő kialakítása.

A kerékpárút hálózat fejlesztése

- a Meder utcától északra a parti sétányon,
- a Meder utcától délre a parti promenádon,
- az Árpád-híd déli lehajtója alatt épülő gyalogos-kerékpáros aluljárón keresztül, a Népfürdő utcai kerékpárútról a Duna-part irányában ,
- a Népfürdő utca – Dráva utca – Révész utca közti szakaszának átépítésével, a Népfürdő utcai kerékpárút hiányzó szakaszának kiépítésével.
- Duna parti összefüggő kerékpárút kialakítása.
- Rákos-patak menti kerékpárút fejlesztése.

Bár a közúti közlekedés dominanciáját érdemben nem fogja befolyásolni, városon belüli dunai hajójáratok fejlesztése biztosította lehetőségeket ki kell használni. Előnyös, hogy kerületünkben létesült legtöbb megálló, a kikötőkhöz biztonságos kerékpártárolókat kell tervezni, és közlekedési térképekkel, hasznos információkkal kell ellátni az utasokat.

4.10. Zajvédelem

A zajvédelem a helyi szintű környezetvédelem egyik legfontosabb és legproblémásabb területe, mert a zajforrások sokfélesége mellett a jogszabályi környezet hiányosságai is nehezítik a hatósági munkát, eközben a zaj a lakosság legszélesebb körét érintő és a legtöbb lakossági panaszt kiváltó környezetszennyezés.

A közlekedési zaj csökkentése területén a kerület minimális (első sorban forgalomszabályozási) lehetőségekkel rendelkezik, ezek kihasználása mellett első sorban a Főváros intézkedéseinek kezdeményezése, elősegítése lehet feladatunk.

A szabadidős és üzemi zajforrások okozta problémák területén a hatósági munka mellett a kerület jogalkotási és egyéb eszközökkel is érhet el eredményeket. A zajügyelet alkalmazása a továbbiakban is indokolt.

Feladatok:

- a lakossági panaszokat kiváltó zajos tevékenységekkel szemben a rendelkezésre álló hatósági eszközök hatékony alkalmazásával kell fellépni,
- rendszeres ellenőrzésekkel, az üzemeltetőkkel való folyamatos kapcsolattartással és együttműködéssel törekedni kell megelőzésre,
- a magasabb szintű jogszabályok hatálya alá nem tartozó „háztartási berendezések” (klímaberendezések, liftek, kazánok stb.) zajára vonatkozó helyi szintű szabályozási lehetőségét meg kell vizsgálni,
- a fővárosi zajtérkép felhasználása a településfejlesztési tervezésben.

5. Budapest XIII. Kerület Környezetvédelmi-fenntarthatósági Programja

A fentiekben meghatározott célok elérése érdekében szükséges konkrét feladatokat a következő táblázat foglalja össze. Tekintettel arra, hogy az egyes feladatok több cél megvalósulását is szolgálhatják, az ismétlések elkerülése és a jobb áttekinthetőség érdekében a feladatok csoportosítása a megoldani kívánt problémák alapján történik.

Probléma	Okok	Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*						
					T	H	J	K			
Légszennyezés									1		
A kerület levegője – mint egész Budapesté – szennyezett	Háztartások tevékenysége	Korszerűtlen fűtési rendszerek és a hőszigetelés hiányosságai	A lakosság tájékoztatása, szemléletformálás	Építésügyi o.	folyamatosan				X	1.1	
			Fűtőkorszerűsítés támogatása pályázati úton	Közszolgáltató Zrt.		X					1.2
		Hulladékégetés	Az avar- és egyéb hulladék égetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzése, szankcionálás	Közterület-felügyelet, Építésügyi o.	folyamatosan		X				1.3
	A személygépkocsi közlekedés dominanciája	Magas a tranzitforgalom az olyan „városi autópályák”-on, mint a Váci út és a Róbert Károly krt.	A tranzitforgalom csökkentése, behajtási korlátozások fokozott ellenőrzése	Fővárosi Önk.	folyamatosan				X		1.4
		A közösségi közlekedés nem nyújt valódi alternatívát a gépkocsi-közlekedéssel szemben	Közösségi közlekedés (mennyiségi és minőségi) fejlesztésének támogatása	Fővárosi Önk., BKK	folyamatosan	X			X		1.5
		A közösségi közlekedés és az „alternatív” közlekedési módok kapcsolódása nem megfelelő	Kerékpártárolók, információs pontok kialakítása a közösségi közlekedés erre megfelelő megállóiban (pl. hajókikötőkben)	Közszolgáltató Zrt.	2013. április	X			X		1.6
		A személygépkocsi közlekedés dominanciája	A kerékpározás nem elég biztonságos	Kerékpáros pihenők kialakítása	Közszolgáltató Zrt.	2014. április					

Probléma	Okok		Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*					
						T	H	J	K		
A kerület levegője – mint egész Budapesté – szennyezett	A személygépkocsi közlekedés dominanciája	A kerékpározás nem elég biztonságos	Kerékpárosbarát közlekedés fejlesztés	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X			X	1.8	
			Az önkormányzat munkatársainak kerékpáros közlekedésének támogatása		folyamatosan	X			X	1.9	
		A kerékpározáshoz szükséges eszközök nem mindenki számára érhetőek el	Kerékpáros Pont kialakítása	Közszolgáltató Zrt.	2014. április	X					1.10
			„BuBi” támogatása						X		1.11
		A kerékpározást első sorban szabadidős tevékenységnek tekinti a közvélemény	Csatlakozás az Európai Mobilitási Héthez, Autómentes Napra rendezvény szervezése	Közszolgáltató Zrt.	tárgyév május 31.	X			X		1.12
			„Bringázz a munkába!” kampány támogatása (pl. bringásreggeli szervezése)	Építésügyi o., Szociális o.	tárgyévi „BaM” kampány ideje	X			X		1.13
	A gyalogos közlekedés feltételei nem megfelelőek	Gyalogos elsőbbségű területek (sétálóutcák, csillapított forgalmú utcák) kialakítása	Főépítési Iroda Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X			X		1.14	
	Allergén növények virágpora	Az elhanyagolt telkeken évente többször is virágznak a gyomok (legnagyobb probléma a parlagfű)	Az ingatlantulajdonosok figyelmének felhívása a vonatkozó kötelezettség betartására levélben	Építésügyi o.	tárgyév április 30.			X		1.15	
			Az önkormányzati ingatlanok (közterületek és telkek) rendszeres gyommentesítése	Közszolgáltató Zrt.	vegetációs időszakban folyamatosan	X					1.16
		Az elhanyagolt telkeken évente többször is virágznak a gyomok (parlagfű)	Parlagfű elleni közérdekű védekezés feltételeinek biztosítása	Építésügyi o.	tárgyév május 31.		X				1.17

Probléma	Okok		Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*				
						T	H	J	K	
A kerület levegője – mint egész Budapesté – szennyezett	Allergén növények virágpora	Az elhanyagolt telkeken évente többször is virágoznak a gyomok (parlagfű)	A parlagfű elleni védekezési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése, hatósági eljárások lefolytatása	Építésügyi o.	július 1-től a vegetációs időszak végéig		X			1.18
		Az út- és járdaszélek, villamospályák elhanyagoltak	Útszélek, villamospályák gyommentesítése	Fővárosi Önk., BKK	vegetációs időszakban		X		X	1.19
A települési környezet és a közterületek tisztasága										2
A közterületek többféle forrásból is szennyeződnek	Szabálytalanul lerakott (elhagyott) hulladék kerül közterületre		Az önkormányzati kezelésben lévő területek rendszeres takarítása, az elhagyott hulladék elszállítása	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X				2.1
	Az ebtartók nem takarítanak kutyájuk után		Intézkedési terv készítése az ebtartással kapcsolatos problémák kezelésére	Közszolgáltató Zrt., Építésügyi o., Sajtóreferens, Honlapszerkesztő	2013. április 30.	X			X	2.2
			A kutyasétáltatásra használt helyek fokozott ellenőrzése, a jogsértések szankcionálása	Közterület-felügyelet, Jogi. o.	folyamatosan		X			2.3
			Gyűjtőedények fenntartása, igény esetén újabbak kihelyezése	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X			X	2.4
			Kutyafuttatók fenntartása, fejlesztése, igény esetén újabbak kijelölése	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X			X	2.5

Probléma	Okok		Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*				
						T	H	J	K	
A közterületek többféle forrásból is szennyeződnek			Az önkormányzati képviselőkkel, a Közterület-felügyelettel és az érintett szervezeti egységekkel közterület-bejárás megszervezése, a felmerült problémák megoldásának nyomonkövetése	Építésügyi o.	tárgyév április 30.	X	X		X	2.6
A beépítetlen telkek elhanyagoltak			A vonatkozó intézkedési terv végrehajtása, felülvizsgálata	Építésügyi o., Jogi o., Közterület-felügyelet	folyamatosan		X		X	2.7
	A tulajdonosok nem tartják rendben az ingatlanokat	A „jó gazda” szemlélet hiánya	Tulajdonosok tájékoztatása (levélben, a legproblémásabb esetekben személyes egyeztetésen)	Építésügyi o.	tárgyév április 30.			X		2.8
			Önkormányzati ingatlanok esetében rendszeres ellenőrzés, a hiányosságok kijavítása	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X				2.9
		A tulajdonosok nem elég motiváltak	Gyakori hatósági ellenőrzések, bírságolás és egyéb szankciók	Közterület-felügyelet, Építésügyi o., Jogi o.	folyamatosan			X		2.10
			A „közvélemény” nyomásának felhasználása						X	2.11
	Illetéktelenek hulladékot raknak le a területre	Vagyonvédelem hiánya	Hatósági ellenőrzések, bekerítésre kötelezés	Építésügyi o.	folyamatosan			X		2.12
			A kerületi lakosság bevonása a megelőzés érdekében	Közszolgáltató Zrt., Építésügyi o.	2013. április 30.				X	2.13
		„Harmadik személyek” jogsértő magatartása	Ellenőrzés, feljelentések	Közterület-felügyelet	folyamatosan				X	2.14
Önkormányzati ingatlanok esetében rendszeres ellenőrzés, a hulladék elszállítása			Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X				2.15	

Probléma	Okok	Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*				
					T	H	J	K	
Zöldfelület-gazdálkodás (a kerületi zöldfelületek fejlesztése az AngyalZÖLD stratégiában meghatározottak szerint folyik)									3
		Zöldhálózat bővítési lehetőségének felmérése	Közszolgáltató Zrt.	2013. május 31.	X				3.1
		Népszigeti láperdő rehabilitációjára javaslatétel	Közszolgáltató Zrt.	2013. május 31.	X				3.2
		Kerületi szökőkútprogram megvalósítása	Közszolgáltató Zrt.	AngyalZÖLD szerint	X				3.3
		Öntözött közterületek növelése, talajvízkutak létesítése	Közszolgáltató Zrt.	AngyalZÖLD szerint	X				3.4
		Közparki szolgáltatásokkal kapcsolatos igények felmérése, a fejlesztések ezek figyelembevételével	Közszolgáltató Zrt.	AngyalZÖLD szerint	X				3.5
		Zöldfelületi kataszter fejlesztése, naprakészen tartása	Közszolgáltató Zrt.	AngyalZÖLD szerint	X				3.6
		Dunamenti rekreációs szabadterek fejlesztése	Közszolgáltató Zrt. Főépítészeti Iroda	AngyalZÖLD szerint	X			X	3.7
		Kelet-nyugati zöldsétányok kialakítása	Közszolgáltató Zrt.	AngyalZÖLD szerint	X			X	3.8
		Zöldfolyosó- és fasorfejlesztési program	Közszolgáltató Zrt.	AngyalZÖLD szerint	X				3.10
		Közpark- és közkert-fejlesztési program	Közszolgáltató Zrt.	AngyalZÖLD szerint	X				3.11
		Rákospatak revitalizációja	Közszolgáltató Zrt., Főépítészeti iroda	AngyalZÖLD szerint	X			X	3.12
		Településfejlesztési szerződések	Főépítészeti iroda, Jogi o.	folyamatosan	X				3.13

Probléma	Okok	Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*				
					T	H	J	K	
Hulladékgazdálkodás									4
A szelektív hulladékgyűjtő szigetek használatából többféle probléma származik	A szigetek környékén is sok hulladékot hagynak el	Az elhagyott hulladék elszállítása a szigeten gyűjtött hulladékokkal együtt	Föv. Közterület-fenntartó Zrt.	folyamatosan				X	4.1
	A szigetekeken gyűjtött hulladékokhoz illetéktelenek férnek hozzá	A hozzáférést lehetetlenné tevő műszaki kialakítás	Föv. Közterület-fenntartó Zrt. Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan				X	4.2
	A szigetek használata zajjal jár	Az üveg gyűjtőedényzet megfelelő műszaki kialakítása	Föv. Közterület-fenntartó Zrt.	folyamatosan				X	4.3
A nem hasznosított hulladékok mennyisége nagy	A keletkező hulladék mennyisége nagy	Hulladékcsökkentési program kidolgozása önkormányzati intézményekben	Építésügyi o., Közszolgáltató Zrt.	2013. december	X				4.4
	Az újrahasznosítás alapját képező szelektív gyűjtés aránya nagyon alacsony	Tájékoztatófüzet összeállítása a lakosság számára a szelektív hulladékgyűjtésről	Közszolgáltató Zrt., Építésügyi o., Sajtóreferens	2013. május 31.					4.5
		A kerületi házhoz menő hulladékgyűjtés fejlesztése (figyelemmel a területen 2015-től várható változásokra)	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan				X	4.6
		Lakossági veszélyes- és e+e hulladékgyűjtési akciók rendszerének felülvizsgálata	Építésügyi o.	2013. március 31.	X				4.7
		Veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtése önkormányzati intézményekben	érintett szervezeti egységek	folyamatosan	X				4.8
		A szerves hulladékok hasznosítása megoldatlan	Szerves hulladékok komposztálásának megszervezése erre alkalmas önkormányzati intézményekben	Építésügyi o., Közszolgáltató Zrt.	2013. július 31.	X			X
	Zöldhulladék gyűjtési akciók	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan				X	4.10	

Probléma	Okok	Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*				
					T	H	J	K	
Környezettudatosság növelése, társadalmi részvétel									5
A kerületi lakosság környezet-tudatossága javítandó		Környezetvédelmi pályázat kiírása	Építésügyi o.	tárgyév április 30.	X				5.1
		A lakosság rendszeres tájékoztatása a kerület környezeti állapotáról, az önkormányzat környezetvédelmi tevékenységéről	Építésügyi o., Közszolgáltató Zrt., Sajtóreferens, Honlapszerkesztő	folyamatosan	X				5.2
		Ifjúság szemléletformálása kerületi akciókon, programokon, pályázaton keresztül	Építésügyi o., MISO, Közszolgáltató Zrt., Sajtóreferens, Honlapszerkesztő	folyamatosan	X				5.3
		Testvérvárosi kapcsolatokkal közös környezetvédelmi programok	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X			X	5.4
		Energiahatékonysági verseny szervezése iskolák között	MISO, Építésügyi o.	2013. március 31.	X				5.6
		Önkormányzati rendezvények keretében klímabemutatók szervezése	Építésügyi o.	2013. július 31.	X				5.7
		A parlagfűvel kapcsolatos ismeretek hiányosak, felületesek	Széleskörű tájékoztatás önkormányzati rendezvények keretében és a sajtóban	Építésügyi o., Sajtóreferens, Honlapszerkesztő					5.8

Probléma	Okok		Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*				
						T	H	J	K	
Zajvédelem										6
A kerületi lakosság nyugalmát sokféle zajhatás zavarja			A zajügyelet üzemeltetése	Építésügyi o.	tárgyév március 31.		X			6.1
	Szórakozóhelyek, vendéglátóhelyek zajos működése	Zeneszolgáltatás	A „legproblémásabb” vendéglátóhelyek üzemeltetőinek meghívása a Hivatalba személyes egyeztetés és tájékoztatás céljából	Igazgatási o.	tárgyév április 30.				X	6.2
A kerületi lakosság nyugalmát sokféle zajhatás zavarja	Szórakozóhelyek, vendéglátóhelyek zajos működése	Zeneszolgáltatás	Zajkibocsátási határérték betartásának ellenőrzése lakossági panaszoktól függetlenül is a zajügyelet közreműködésével	Építésügyi o.	május és október között folyamatosan		X			6.3
		Teraszok működése	A teraszok szabályos üzemeltetésének rendszeres ellenőrzése, szankcionálás	Közterület-felügyelet, Igazgatási o.	május és október között folyamatosan		X			6.4
		Szabadban dohányzó vendégek zajos viselkedése	Rendszeres ellenőrzés, az üzemeltetők figyelmének felhívása a problémára	Közterület-felügyelet, Igazgatási o.	május és október között folyamatosan				X	6.5
	Üzemi zajforrások működése		Lakossági panaszok kivizsgálása, illetve ellenőrzés panaszoktól függetlenül is a zajügyelet közreműködésével, hatósági intézkedések	Építésügyi o.	folyamatosan		X		X	6.6

Probléma	Okok	Megoldási lehetőség, feladat	Feladat felelőse	Határidő	Kerületi feladat jellege*				
					T	H	J	K	
Energiagazdálkodás									7
Az energia-ellátás szükségtelenül nagy környezet-terhelést okoz	Az épületek nem megfelelő szigetelése miatt a szükségesnél magasabb az energiaszükséglet	Átfogó javaslat készítése az önkormányzati épületek korszerűsítése	Közszolgáltató Zrt.	2013. szept. 30.	X				7.1
	Az energiaellátás napjainkban döntően fosszilis tüzelőanyagokra épül	Megújuló energiaforrások használatának bevezetése önkormányzati intézményekben	Közszolgáltató Zrt.	folyamatosan	X				7.2
Klímaváltozás (a korábbiakban meghatározott feladatok jelentős része egyúttal klímavédelmi célokat is szolgál)									8
A klímaváltozás a kerület lakosságára is számos negatív hatást gyakorol	Üvegházhatású gázok kibocsátása	Részvétel az Orientgate projektben, az eredmények felhasználása az önkormányzat tevékenységében	Építésügyi o.	a projekt ütemezése szerint	X				8.1
A klímaváltozás a kerület lakosságára is számos negatív hatást gyakorol	Üvegházhatású gázok kibocsátása	Kerületi uv-riadóterv kidolgozása	Építésügyi o., Jogi o.	2013. május 31.	X				8.2
		Az önkormányzat karbonlábnyomának rendszeres meghatározása	Építésügyi o., érintett szervezeti egységek	tárgyétvet követő június 30.	X				8.3
Fenntarthatóság (az Önkormányzat valamennyi tevékenységét a fenntarthatósági szempontok figyelembevételével kell folytatni)									9
		Koncepciók és fejlesztési programok készítése, felülvizsgálata során fenntarthatósági szempontok érvényre juttatása	érintett szervezeti egységek	folyamatosan	X		X	X	9.1

5.1. A feladatok finanszírozása

A fentiekben meghatározott feladatok többsége a Polgármesteri Hivatal, a Kerületi Közterület-felügyelet és a XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. rendes működése keretében végzendő, ezekhez külön forrás biztosítása nem szükséges.

A Polgármesteri Hivatal és a Közterület-felügyelet feladatkörébe tartozó **hatósági feladatok** költségeinek tervezése az éves költségvetésben történik. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a hatósági végrehajtások költsége emelkedik. Külön említést érdemel a parlagfű elleni közérdekű védekezéseknek (1.17), az elhagyott hulladékok ártalmatlanításának (2.10) és a kerítésjavítások (2.12) költsége. Ezeket az éves költségvetésben az Építésügyi osztály tervezi, az előző évi tapasztalatok és a várhatóan szükségessé váló végrehajtások figyelembevételével. (A végrehajtási költségeket a hatóság eljárásaiban megkísérli behajtani a kötelezetteken, szükség esetén végrehajtó igénybevételével, jelzőbejegyzésével stb. Azokban az ügyekben, melyekben a kötelezett felszámolásra került, a költségek visszatérülésére nem lehet számítani.)

A XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. által, az Önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződés alapján végzett feladatok:

A **zöldhálózat fejlesztése** érdekében szükséges feladatok költségeit az AngyalZÖLD tervezi.

Külön tervezendő költséggel járnak az alábbi feladatok:

1.6 – **Kerékpártárolók, információs pontok** kialakítása évente 30 új kerékpártámasz kialakítása esetén

1.7 és 1.10 – A **kerékpáros pihenő(k)** kialakítása és fenntartása.

1.12 – **Autómentes Nap**: a 2011-es és 2012-es rendezvények költségei **alapján** a tervezett költség évente 200 000 Ft, mely a Kerületi Környezetvédelmi Alapból biztosítható

1.13 – **“Bringásreggeli”**: a 2012-es rendezvény tapasztalatai alapján évente 200 000 Ft költség tervezhető, mely a Környezetvédelmi Alapból biztosítható.

2.2 – A **kulturált ebtartás** érdekében szükséges intézkedések költségeit a konkrét javaslat alapján a Közszolgáltató Zrt. költségvetésében szükséges tervezni.

3.4 – a **talajvíz felhasználásával öntözött területek növelése érdekében a következő négy évben legalább három kutat létesítsünk.**

4.7 – A kerületi **veszélyeshulladék-gyűjtési akciók** költsége a begyűjtött hulladék mennyiségétől és összetételétől is függ. Évente 3 akció 3 000 000 Ft-ból finanszírozható.

5.1 – A **környezetvédelmi pályázat** kiírása évente a Környezetvédelmi Alapból biztosított 5 000 000 Ft-os keretösszeggel.

6.1, 6.3, 6.6 – A **zajügyelet** fenntartásának költsége a vállalkozói díjből és a díjmentesen hívható telefonvonal fenntartási költségéből adódik. A vállalkozói díj 2009 óta változatlan, május 15. és október 15. közötti üzemelést alapul véve évente 4 400 000 Ft. A telefonvonal költsége hozzávetőlegesen 50 000 Ft évente.

8.1 Az **Orientgate projekt**ben való részvétel az Önkormányzat számára költséggel nem jár.

A programban meghatározott feladatok várható költségeit áttekintve megállapítható, hogy a szükséges források a tervezési időszakban biztosítottak.

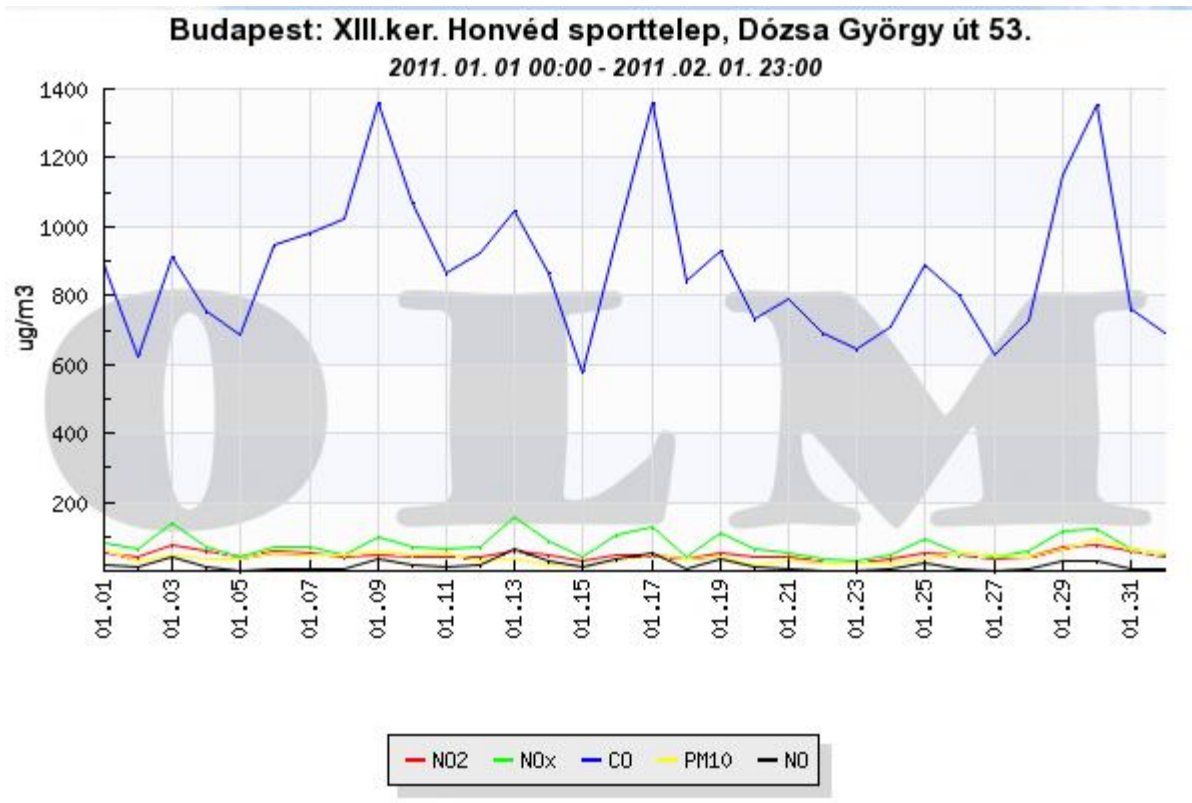
6. Összefoglalás

A XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete környezetvédelmi-fenntarthatósági programjának megalkotásával azt a célt tűzte ki, hogy megalapozott környezetállapot-értékelésből kiindulva megteremtse a feltételeket a kerület környezetminőségének megőrzéséhez, javításához. A kerület környezeti adottságai fővárosi összehasonlításban is jók, ezt az értéket tudatosan használva és továbbfejlesztve a városrész élhetőségét, polgárainak jólétét a környezeti elemek védelmével és fenntartható használatával párhuzamosan kell növelni.

A Környezetvédelmi-fenntarthatósági Program a már elfogadott kerületi stratégiákból (IVS, LA21, AngyalZöld Stratégia, Klímastratégia, Kerékpáros stratégia) kiindulva készült, az ezekben kitűzött célok eléréséhez szükséges feladatokat határozza meg a megvalósításhoz szükséges eszközök, erőforrások számbavételével és az intézkedések ütemezésével. A tervezés a fokozatosság és a kiszámíthatóság gondolatát is magában foglalja, ami a környezethasználók, a társadalom és a környezetvédelem igazgatási feladatait ellátó szervek számára egyaránt nélkülözhetetlen.

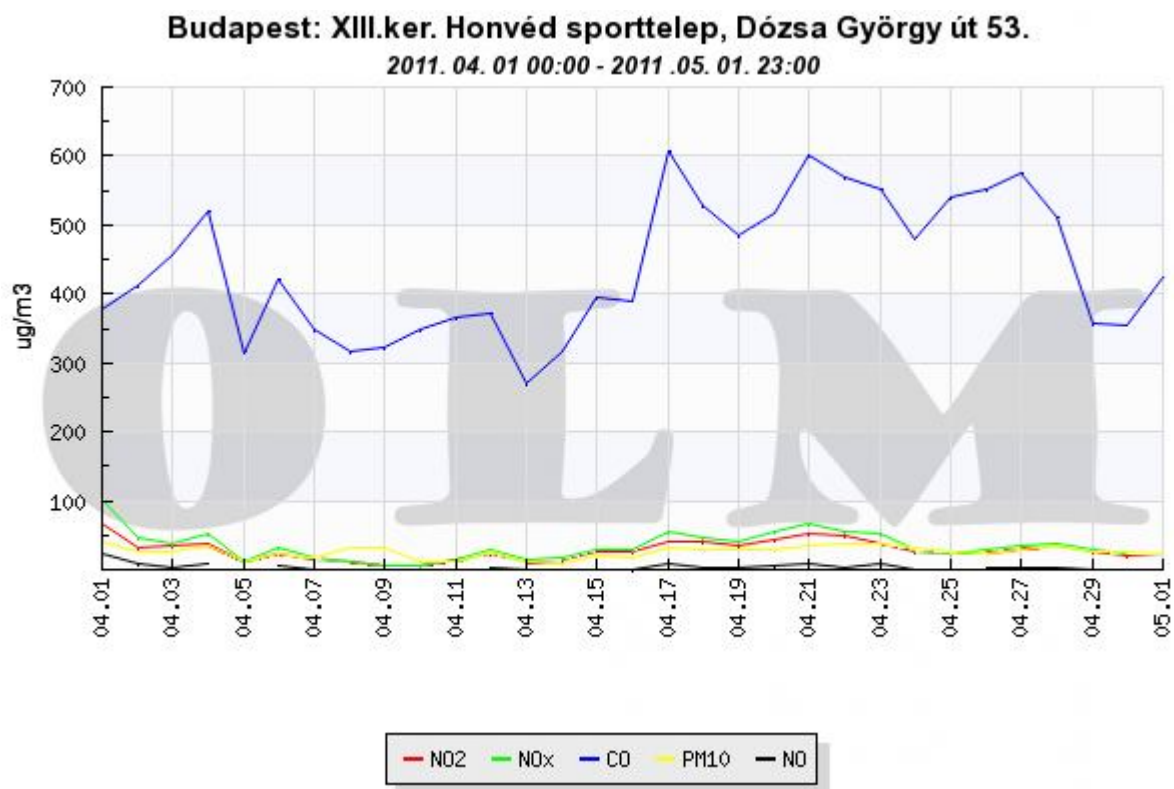
Légszennyezettségi adatok**2011. januári adatok:**

	Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Budapest - XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53. 2011-01-01 - 2011-02-01				
	dátum	NO ₂ (ug/m ³)	NO _x (ug/m ³)	CO (ug/m ³)	PM ₁₀ (ug/m ³)
2011-01-01	55.07	79.78	888.88	65.25	15.96
2011-01-02	42.68	62.4	621.83	27.79	12.67
2011-01-03	73.1	137.96	913.13	44.41	42.08
2011-01-04	57.46	71.54	757.52	37.92	9
2011-01-05	38.53	42.63	685.22	32.64	2.49
2011-01-06	58	68.18	945.95	52.65	6.41
2011-01-07	54.83	68.88	983.38	46.12	8.95
2011-01-08	39.66	48.25	1023.4	49.06	5.43
2011-01-09	46.62	99.3	1362.8	56.89	34.21
2011-01-10	42.26	67.7	1067.01	45.23	16.39
2011-01-11	41.57	63.03	865.55	51.47	13.84
2011-01-12	42.98	71.2	922.94	29	18.22
2011-01-13	59.63	158.45	1044.65	34.27	64.23
2011-01-14	45.1	88.82	868.37	18.33	28.3
2011-01-15	27.93	43.38	577.32	11.62	9.9
2011-01-16	47.69	102.56	962.28	29.56	35.56
2011-01-17	49.15	127.18	1359.63	48.57	50.63
2011-01-18	33.38	43.18	841.88	32.93	6.11
2011-01-19	51.58	108.43	928.01	43.22	36.82
2011-01-20	43.01	62.8	730.12	18.57	12.69
2011-01-21	42.95	53.15	791.43	30.9	6.42
2011-01-22	29.91	32.15	691.07	23.05	1.25
2011-01-23	23.7	27.12	646.46	24.27	2.01
2011-01-24	35.76	45.86	706.78	24.37	6.36
2011-01-25	51.96	92.09	886.42	35.35	25.94
2011-01-26	47.23	55.98	803.37	55.34	5.52

2011. áprilisi adatok:

 Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Budapest - XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53. 2011-04-01 - 2011-05-01					
dátum	NO2 (ug/m3)	NOx (ug/m3)	CO (ug/m3)	PM10 (ug/m3)	NO (ug/m3)
2011-04-01	68.14	102.38	378.41	41.11	22.07
2011-04-02	33.57	46.84	411.5	26.28	8.51
2011-04-03	35.97	39.64	457.67	26.7	2.59
2011-04-04	38.65	53.49	521.3	34.39	9.55
2011-04-05	12.62	12.57	313.59	12.47	Nincs adat
2011-04-06	24.77	33.57	420.9	22.76	5.98
2011-04-07	14.25	16.01	349.57	16.52	1.29
2011-04-08	11.12	11.59	318.68	31.2	Nincs adat
2011-04-09	6.38	6.1	323.23	32.3	Nincs adat
2011-04-10	7.1	7.16	349.96	13.79	Nincs adat
2011-04-11	14.15	14.65	366.57	13.84	Nincs adat
2011-04-12	24.55	28.53	372.24	26.06	2.39
2011-04-13	13.23	15.5	271.76	12.76	1.31
2011-04-14	15.11	18.12	317.45	10.54	1.82
2011-04-15	25.93	28.29	394.68	20.9	1.39
2011-04-16	25.99	29.08	388.43	18.72	1.91
2011-04-17	42	56.24	606.89	32.89	9.17
2011-04-18	41.23	46.57	529.55	30.83	3.32
2011-04-19	36.39	41.54	485.35	28.91	3.22
2011-04-20	45.57	54.81	517.04	30.65	5.88
2011-04-21	51.92	66.03	601.53	34.51	9.03
2011-04-22	48.78	56.13	569.39	38.8	4.64
2011-04-23	38.04	53.02	553.53	39.83	9.68
2011-04-24	26.21	28.52	479.22	32.34	1.38
2011-04-25	22.17	23.29	539.11	26.95	Nincs adat
2011-04-26	25.24	28.71	551.07	24.94	2.2

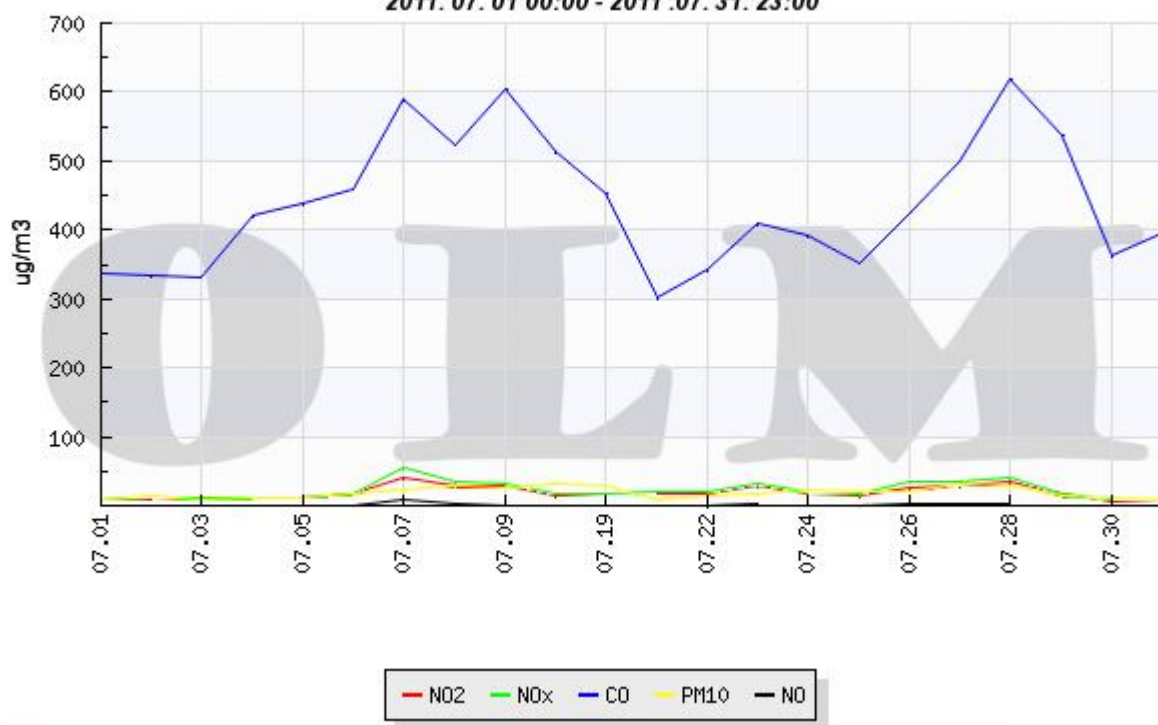

2011. júliusi adatok:

 Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Budapest - XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53. 2011-07-01 - 2011-07-31					
dátum	NO ₂ (ug/m ³)	NO _x (ug/m ³)	CO (ug/m ³)	PM ₁₀ (ug/m ³)	NO (ug/m ³)
2011-07-01	8.12	9.45	336.8	8.54	1.05
2011-07-02	11.41	12.79	335.46	15.68	1.01
2011-07-03	10.79	11.89	332.71	10.34	Nincs adat
2011-07-04	11.65	13.61	422.09	11.78	1.43
2011-07-05	11.02	12.22	439.6	13.38	Nincs adat
2011-07-06	16.52	17.88	460.23	16.4	1.02
2011-07-07	42.78	55.8	589.95	24.89	8.54
2011-07-08	30.56	34.36	524.51	30.02	2.41
2011-07-09	29.75	31.58	604.76	25.6	1.1
2011-07-10	14.64	17.23	513.51	31.99	1.63
2011-07-19	16.26	17.46	452.63	28.51	Nincs adat
2011-07-21	17.69	20.25	301.39	9.69	1.28
2011-07-22	18.97	21.4	342.95	14.34	1.26
2011-07-23	29.85	33.87	409.91	17.81	2.37
2011-07-24	18.94	20.36	391.78	23.21	Nincs adat
2011-07-25	15	17.83	352.41	19.3	1.45
2011-07-26	27.74	34.49	424.78	20.43	4.17
2011-07-27	29.69	35.09	501.55	31.99	3.22
2011-07-28	36.19	42.19	620.73	30.07	3.62
2011-07-29	17.14	18.77	536.7	15.99	Nincs adat
2011-07-30	7.75	8.57	364.26	11.52	Nincs adat
2011-07-31	8.54	10.17	395.22	9.39	Nincs adat

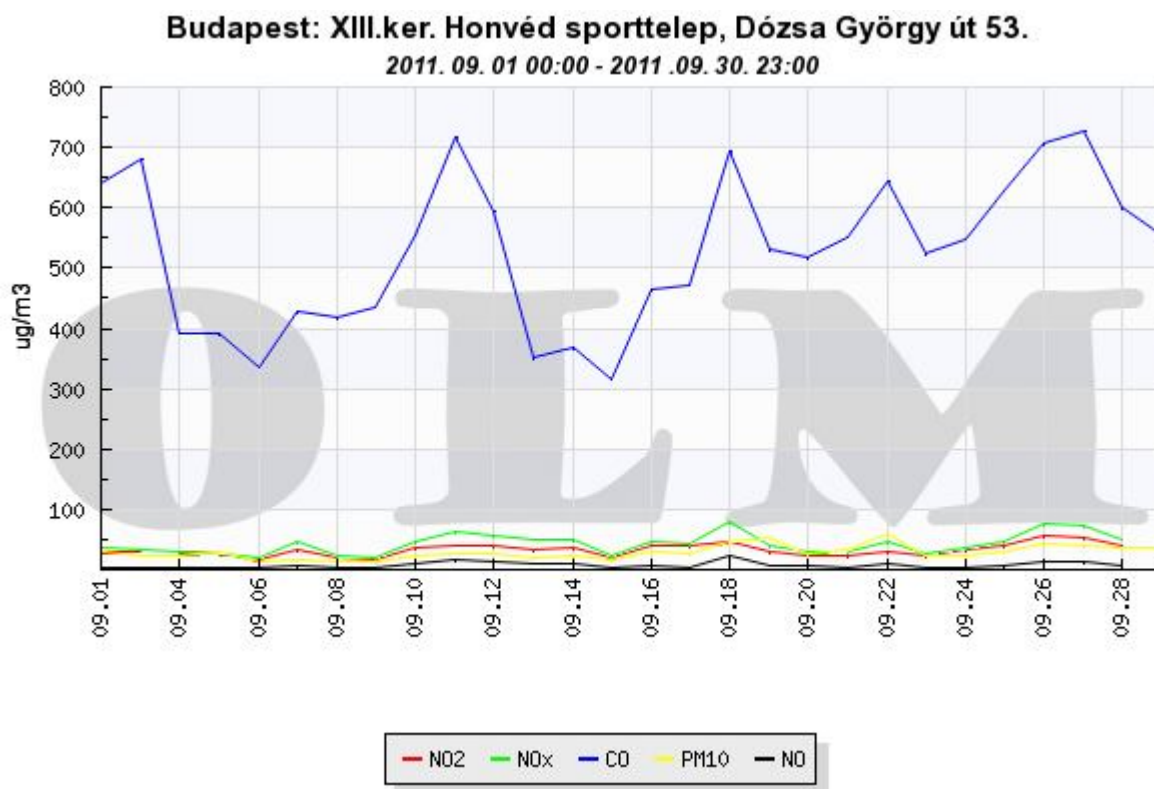
Budapest: XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53.

2011. 07. 01 00:00 - 2011. 07. 31. 23:00

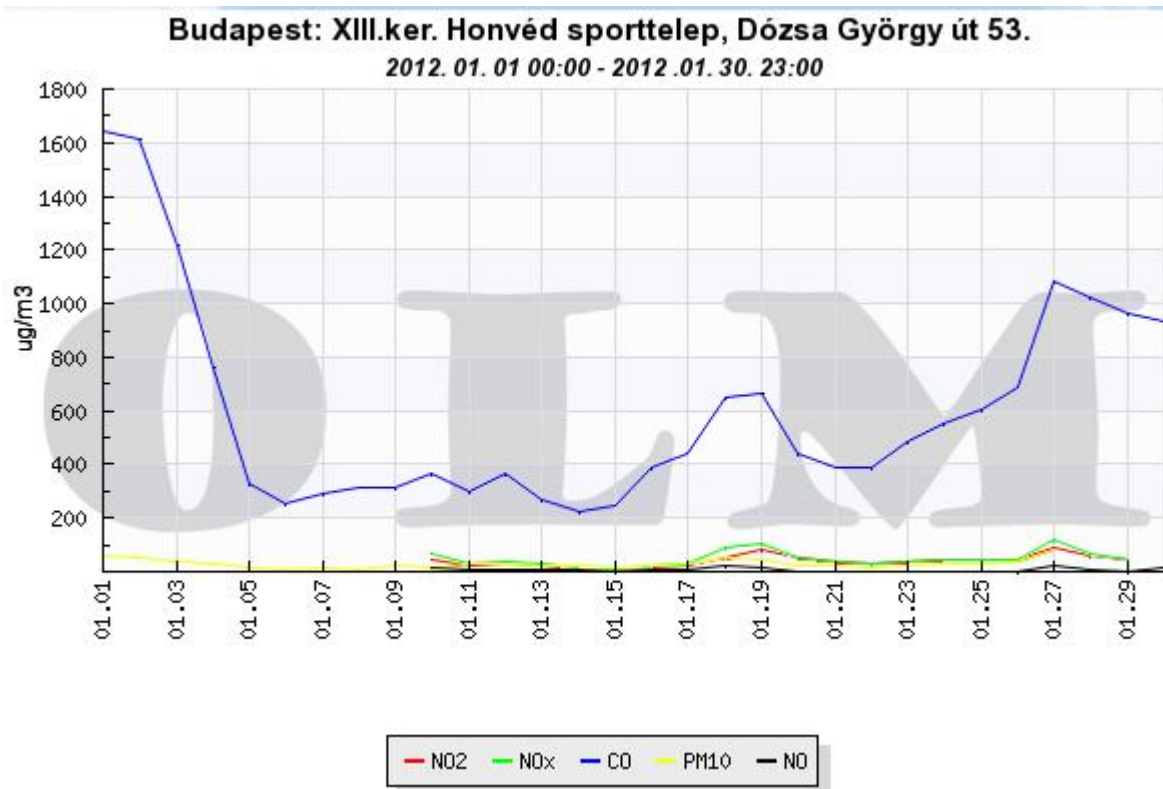
2011. szeptemberi adatok:

OLM	Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Budapest - XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53. 2011-09-01 - 2011-09-30				
	dátum	NO2 (ug/m3)	NOx (ug/m3)	CO (ug/m3)	PM10 (ug/m3)
2011-09-01	31.97	36.06	642.15	31.01	3.96
2011-09-02	29.82	33.42	681.28	23.32	3.51
2011-09-04	29.78	31.52	393.55	24.06	2.55
2011-09-05	26.49	28.64	393.42	30.24	2.69
2011-09-06	18.09	20.05	336.51	14.99	2.5
2011-09-07	34.77	45.05	429.69	18.67	7.96
2011-09-08	19.44	22.51	418.44	12.45	3.3
2011-09-09	18.53	21.84	435.16	12.5	3.43
2011-09-10	35.85	48.87	554.2	22.82	9.79
2011-09-11	40.65	62.22	716.78	27.74	15.32
2011-09-12	39.62	58.25	594.68	26.48	13.5
2011-09-13	34.25	50.37	353.82	19.4	11.73
2011-09-14	35.04	49.9	367.49	24.95	10.93
2011-09-15	21.28	23.4	316.6	16.3	2.63
2011-09-16	41.89	47.83	465.51	29.2	5.17
2011-09-17	40.69	43.27	473.18	28.25	2.91
2011-09-18	47.19	79.53	695.05	48.03	22.37
2011-09-19	31.81	41.89	532.32	52.74	7.92
2011-09-20	22.48	29.41	519.4	26.67	5.99
2011-09-21	24.77	29.75	551.22	34.48	4.6
2011-09-22	30.37	45.01	644.39	61.19	10.89
2011-09-23	23.09	25.48	525.42	24.52	2.85
2011-09-24	32.42	37.05	549.57	24.81	4.35
2011-09-25	39.9	46.11	626.89	31.1	5.39
2011-09-26	57.04	75.83	708.02	44.69	13.43
2011-09-27	52.99	73.88	727.85	41.75	14.89

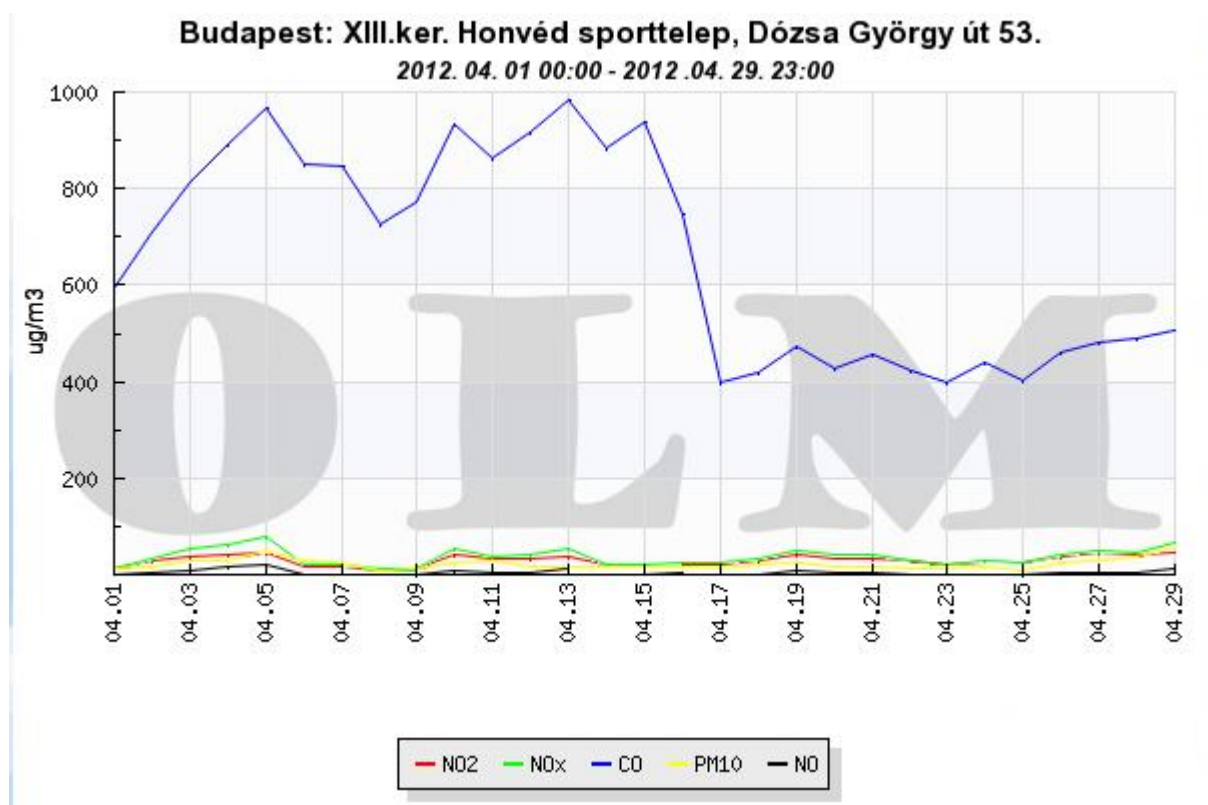
2012. januári adatok:

 Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Budapest - XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53. 2012-01-01 - 2012-01-30					
dátum	NO ₂ (ug/m ³)	NO _x (ug/m ³)	CO (ug/m ³)	PM ₁₀ (ug/m ³)	NO (ug/m ³)
2012-01-01	Nincs adat	Nincs adat	1641.43	60.66	Nincs adat
2012-01-02	Nincs adat	Nincs adat	1615.27	51.42	Nincs adat
2012-01-03	Nincs adat	Nincs adat	1217.26	34.25	Nincs adat
2012-01-04	Nincs adat	Nincs adat	763.46	30.9	Nincs adat
2012-01-05	Nincs adat	Nincs adat	327.91	14.53	Nincs adat
2012-01-06	Nincs adat	Nincs adat	255.5	11.23	Nincs adat
2012-01-07	Nincs adat	Nincs adat	291.73	14.11	Nincs adat
2012-01-08	Nincs adat	Nincs adat	312.53	11.48	Nincs adat
2012-01-09	Nincs adat	Nincs adat	311.32	20.08	Nincs adat
2012-01-10	42.24	64.55	364.62	18.68	15.71
2012-01-11	26.34	32.84	298.79	30.08	5.46
2012-01-12	33.26	40.7	364.76	30.78	6.06
2012-01-13	20.8	27.53	269.51	20.27	5.59
2012-01-14	11.52	17.11	226.37	19.5	4.82
2012-01-15	6.27	10.43	245.35	15.56	3.81
2012-01-16	16.99	25.77	389.2	22.4	6.9
2012-01-17	22.79	30.59	444.35	30.4	6.25
2012-01-18	56.47	86.46	647.49	52.76	20.74
2012-01-19	82.87	102.52	663.77	47.75	13.97
2012-01-20	49.4	51.67	442.56	26.58	2.67
2012-01-21	37.94	39.55	392.56	24.97	2.19
2012-01-22	29.88	31.05	390.43	17.99	1.94
2012-01-23	38.24	41.43	483.01	24.81	3.25
2012-01-24	46.42	48.68	553.24	27.11	2.68
2012-01-25	42.8	45.35	606.21	30.47	2.84
2012-01-26	45.41	48.15	686.56	38.12	2.98

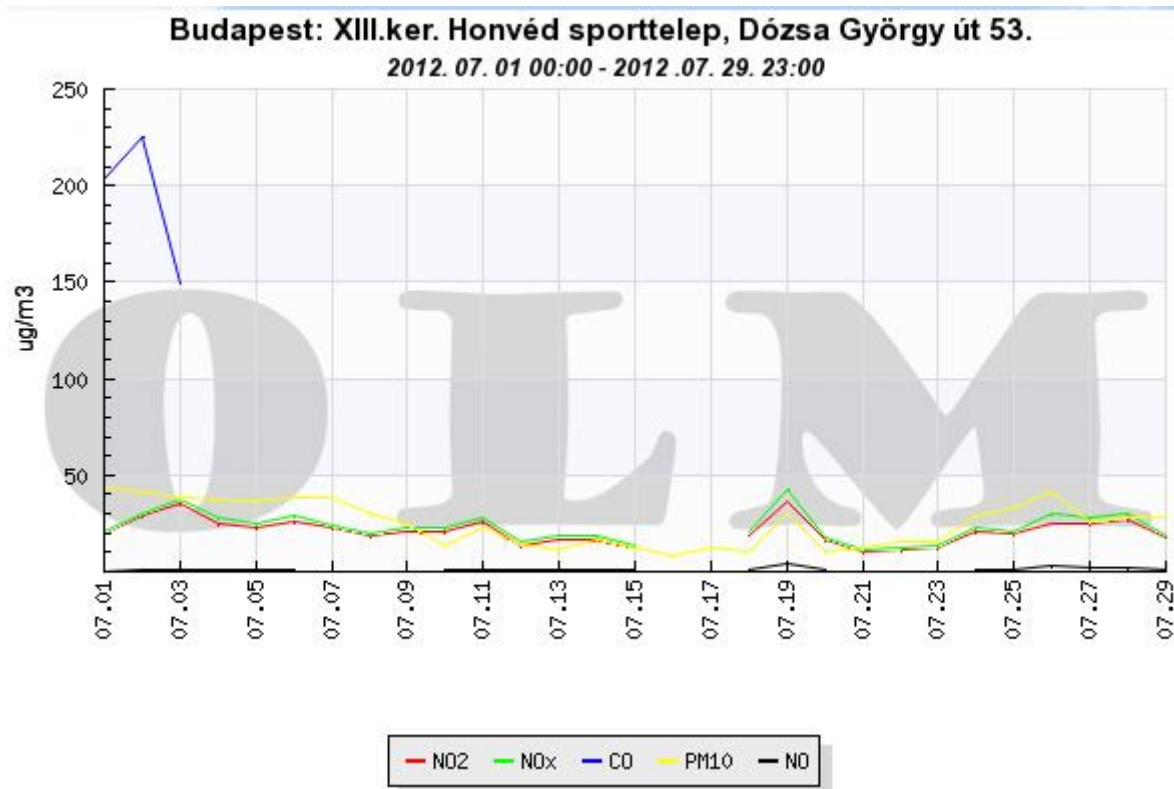
2012. áprilisi adatok:

 Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Budapest - XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53. 2012-04-01 - 2012-04-29					
dátum	NO ₂ (ug/m ³)	NO _x (ug/m ³)	CO (ug/m ³)	PM ₁₀ (ug/m ³)	NO (ug/m ³)
2012-04-01	11.46	13.27	594.15	13.63	1.7
2012-04-02	28.2	33.7	711.34	15.6	4.11
2012-04-03	39.82	52.38	813.23	28.04	8.67
2012-04-04	41.38	64.31	891.32	28.16	15.43
2012-04-05	46.18	79.98	968.12	49.75	22.56
2012-04-06	17.48	20.2	849.05	29.32	2.27
2012-04-07	17.49	19.35	845.33	25.6	1.67
2012-04-08	9.5	11.19	728.51	10.45	1.6
2012-04-09	13.08	14.02	773.75	14.19	1
2012-04-10	40.31	54.39	934.02	26.79	9.63
2012-04-11	32.09	36.62	862.02	27.5	3.41
2012-04-12	34.33	40.3	918.35	18.48	4.4
2012-04-13	36.21	54.16	982.54	17.33	12.15
2012-04-14	19.99	20.99	885.93	15.38	Nincs adat
2012-04-15	18.84	20.72	936.02	17.83	1.58
2012-04-16	19.23	23.91	747.97	15.04	3.66
2012-04-17	22.06	23.27	397.34	13.24	Nincs adat
2012-04-18	31.2	32.5	421.56	21.4	1.47
2012-04-19	40.54	50.1	473.2	26.53	7.28
2012-04-20	34.94	40.51	429.16	18.02	4.88
2012-04-21	35.71	42.26	455.32	15.49	5.97
2012-04-22	29.7	31.9	424.63	13.93	2.22
2012-04-23	21.06	22.17	397.83	12.9	1.37
2012-04-24	26.56	28.58	441.22	17.53	2.32
2012-04-25	24.03	25.77	401.95	10.5	1.99
2012-04-26	37.89	41.85	461.07	23.6	3.06

2012. júliusi adatok:

 Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Budapest - XIII.ker. Honvéd sporttelep, Dózsa György út 53. 2012-07-01 - 2012-07-29					
dátum	NO2 (ug/m3)	NOx (ug/m3)	CO (ug/m3)	PM10 (ug/m3)	NO (ug/m3)
2012-07-01	20.43	21.43	203.01	44.51	Nincs adat
2012-07-02	29.17	30.68	225.74	42.59	1.13
2012-07-03	35.07	37.43	149.9	38.49	1.63
2012-07-04	25.8	28.03	Nincs adat	37.52	1.53
2012-07-05	23.48	25.17	Nincs adat	36.05	1.19
2012-07-06	26.68	29.66	Nincs adat	38.4	1.94
2012-07-07	23.13	24.37	Nincs adat	38.45	Nincs adat
2012-07-08	19.93	20.98	Nincs adat	30.65	Nincs adat
2012-07-09	21.79	23.1	Nincs adat	25.28	Nincs adat
2012-07-10	21.34	23.42	Nincs adat	14.15	1.38
2012-07-11	26.54	28.76	Nincs adat	23.7	1.53
2012-07-12	14.66	16.03	Nincs adat	15.16	1.25
2012-07-13	17.87	19.51	Nincs adat	11.21	1.42
2012-07-14	17.6	19.67	Nincs adat	17.74	1.58
2012-07-15	12.64	14.62	Nincs adat	12	1.66
2012-07-16	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	8.73	Nincs adat
2012-07-17	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	12.81	Nincs adat
2012-07-18	19.8	21.41	Nincs adat	10.09	1.51
2012-07-19	36.48	43.11	Nincs adat	30.54	4.63
2012-07-20	17.2	18.53	Nincs adat	10.77	1.08
2012-07-21	10.86	11.91	Nincs adat	12.67	Nincs adat
2012-07-22	11.42	12.22	Nincs adat	16.16	Nincs adat
2012-07-23	12.98	13.85	Nincs adat	16.06	Nincs adat
2012-07-24	21.8	23.25	Nincs adat	29.27	1.11
2012-07-25	20.01	21.65	Nincs adat	33.61	1.54
2012-07-26	25.68	30.45	Nincs adat	41.07	3.62

2. KTVF Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat 1 db manuális mérőhálózatot üzemeltet a XIII. ker. Váci út 172-176. számon. Ennek mérési eredményeit (NO₂) a következő táblázatban foglaljuk össze negyedévenként, január, április, július és szeptember hónapok tekintetében a 2011-es évre vonatkozóan.

Cím	XIII. Váci út. 172-176.	Határérték
EOTR	24506518	
Komponens	NO₂	NO₂
Mértékegység	µg/m³	µg/m³
Január		
2011.01.05	43.13	100
2011.01.06	101.83	100
2011.01.07	102.57	100
2011.01.08	74.75	100
2011.01.09	64.25	100
2011.01.10	104.49	100
2011.01.11	117.29	100
2011.01.12	84.14	100
2011.01.14	97.92	100
2011.01.15	56.32	100
2011.01.16	69.62	100
2011.01.17	67.14	100
2011.01.18	43.37	100
2011.01.19	92.37	100

2011.01.20	93.99	100
2011.01.21	114.63	100
2011.01.22	59.62	100
2011.01.23	42.38	100
2011.01.24	95.34	100
2011.01.25	82.36	100
2011.01.27	105.46	100
2011.01.28	121.92	100
2011.01.29	135.03	100
2011.01.30	127.68	100
2011.01.31	135.12	100
Április		
2011.04.01	99.44	100
2011.04.03	74.64	100
2011.04.04	79.94	100
2011.04.05	60.34	100
2011.04.06	94.53	100
2011.04.07	66.49	100
2011.04.08	51.82	100
2011.04.10	43.89	100
2011.04.11	92.89	100
2011.04.13	77.93	100
2011.04.14	53.45	100
2011.04.15	112.01	100
2011.04.16	99.37	100
2011.04.17	88.43	100
2011.04.18	122.77	100
2011.04.20	116.54	100
2011.04.21	107.45	100
2011.04.22	123.42	100
2011.04.23	71.49	100
2011.04.24	48.46	100
2011.04.25	66.54	100
2011.04.27	94.33	100
2011.04.28	88.15	100
2011.04.29	86.43	100
Július		
2011.07.01	48.23	100
2011.07.02	56.67	100
2011.07.03	35.78	100
2011.07.04	70.18	100
2011.07.19	182.47	100
2011.07.20	59.43	100
2011.07.22	79.89	100

2011.07.23	40.91	100
2011.07.25	60.16	100
2011.07.26	81.81	100
2011.07.27	173.41	100
2011.07.28	136.1	100
2011.07.29	111.38	100
2011.07.30	36	100
Szeptember		
2011.09.01	103.61	100
2011.09.02	125.02	100
2011.09.03	89.92	100
2011.09.04	48.29	100
2011.09.05	74.24	100
2011.09.06	91.26	100
2011.09.07	104.44	100
2011.09.09	63.71	100
2011.09.10	69.97	100
2011.09.11	76.25	100
2011.09.12	93.37	100
2011.09.13	90.19	100
2011.09.14	107.51	100
2011.09.15	85.99	100
2011.09.16	103.7	100
2011.09.17	85	100
2011.09.20	41.88	100
2011.09.21	94.71	100
2011.09.23	84.53	100
2011.09.24	81.42	100
2011.09.25	62.46	100
2011.09.26	99.74	100
2011.09.27	124.61	100
2011.09.28	80.91	100
2011.09.29	91.77	100
2011.09.30	104.84	100

Szelektív hulladékgyűjtő szigetek a XIII. kerületben

1. Árva utca 1. (az 1. számmal szemben a zöldfelületen)
2. Béke utca 129. (Gyöngyösi utcasarok)
3. Bodor u. 12. számmal szemben
4. Bulcsú utca 5. (Tatai út- Rokolya sarkáról áthelyezve)
5. Csángó u. 30-36. sz. – Lehel u. felé
6. Cserhalom utca – Turóc utca
7. Dagály u. 8. szám előtt
8. Drávai utcai Profi parkolójában
9. Esztergomi út 43.
10. Faludi u. 24. számmal szemben
11. Göncöl utca 41-43. előtt
12. Göncöl u. 40. számmal szemben (műfüves pálya mellett)
13. Gidófalvy L. u. 1. (emlékművel szemben)
14. Gyermek tér 7. sz. (trafó előtt)
15. Gyöngyösi utca 11-el szemben
16. Gyutacs utca – Hajdú utca 48. sarok
17. Hajdú utca 5.
18. Hun utca 2-vel szemben, Lehel utca sarok
19. Jakab utca 2-vel szemben (idősek otthona)
20. Jász utca 108. előtt
21. Jász utca 167. előtt
22. Kassák Lajos utca 66.(parkolóban)
23. Klapka utca 14-el szemben
24. Lehel piac – Kassák Lajos utca torkolat
25. Madarász Viktor utca 29. – Faludi utcasarok
26. Mura utca 1. előtt (járdán)
27. Pannónia u.86. (Bessenyei u. sarok a parkolóban)
28. Párkány utca 10. – Viza utcasarok (Plusz diszkont)
29. Párkány utca 20.
30. Párkány utca 46-al szemben (Gyógyszertár mögött)
31. Petneházy utca 29. sz. mellett, (az Origo házzal szemben)
32. Reitter Ferenc utca 103. – Tahí utcasarok
33. Süllő u. 9. szám előtt (Visegrádi u. sarok)
34. Szegedi utca – Szent László utcasarok (CBA előtt)
35. Szobor u. 4-8. számmal szemben (a parkolóban)
36. Tahí utca – Jász utcasarok (Penny Market)
37. Tahí utca 22-vel szemben (a Tomori köznél)
38. Tahí utca 48/a (A Hajdú köz torkolatánál)
39. Taksony u. 7. számmal szemben
40. Tatai út 38. szám előtt (a focipályánál)
41. Tatai út 120. szám előtt (Rokolya u. sarok)
42. Teve u. 52. szám előtt
43. Tomori utca – Agyag utcasarok (a piac csücske)
44. Tomori u. 7. szám előtt
45. Tomori u. 29. szám előtt (Berettyó u. sarkán)
46. Turbina utca 1.

47. Újpesti felső rkp. – Bessenyei u. sarkán (a parkolóban)
48. Újpalotai út-Szekszárdi u. sarkán (Újpalotai út 18. szám előtt a járdán)
49. Váci út 132/b
50. Vágány utca 21. (MOL üzemanyagtöltő állomás)
51. Visegrádi utca 56. előtt (Ipoly utcasarok)
52. Csizma u- Frangepán utca
53. Hegedűs Gyula utca – Dráva utca
54. Kárász utca 8.
55. Kerekes utca 12.
56. Népfürdő utca szerviz út – Dunavirág u.
57. Országbíró utca

Parlagfű (Ambrosia artemisiifolia)

A parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) kétszikű, 20–140 cm magas, terebélyes, ágas egyéves gyom. Központi egyenes, tompa négy élű szárral rendelkezik, amelynek sűrű oldalhajtásai vannak. A talajhoz közeli néhány cm-es részen 2-3 elágazása is lehetséges. Magassága változatos, a kifejlett növény zárt és magas növénykultúrában, kukorica- vagy napraforgótáblákban a 150 cm magasságot is elérheti. Levelei 1 vagy 2-szeresen szárnyasan szeldeltek, kétoldalt sűrűn szőrözöttek. A szőrök a levél fonákján hosszabbak. A levél színe sötétzöld, fonákja szürkészöld. A sárga színű 4–5 mm-es porzós fészkek, a legfelső hajtások végén, rövid kocsányon ülnek. A fészkek 10-15 virágot tartalmaznak. Virágpora súlyos allergiát okoz. A termős virágok a porzósok alatti legközelebbi levél hónaljában találhatóak. Termése 2–4 mm hosszú, szürke, szív alakú. Egy fogazott burok takarja a termő részt, amely az érés után a terméssel együtt lehullik. A virágok aránya a növényzet sűrűsége szerint változik. Ritka állományban inkább a termős, sűrű állományban a porzós virágok dominálnak. Igénytelen. Nagy növekedési, szaporodási erélye révén könnyen felülkerekedik más növényeken.

Észak-Amerikából származó növény, Európában nem őshonos. Az *Ambrosia artemisiifolia* az ürömfélék csoportjába tartozik. 1878-ban tűnt fel először Svájcban. Az I. világháború környékén kezdett elterjedni Európában. Magyarország területén az 1920-as években Somogy déli részén tűnt fel először. Később az áruszállítási útvonalak mentén szétterjedt a déli megyékben, majd az ország északi része felé terjedt. Terjedése kezdetben lassú volt, a növénynek alkalmazkodnia kellett az európai éghajlathoz. Amikor az éghajlathoz hozzászokott a növény, robbanásszerűen terjedésnek indult. A parlagfű a hetvenes évekig nem okozott jelentős mértékben allergiát. Az azóta eltelt évtizedekben a koncentrációja nagymértékben megnövekedett. Európában jelentős mértékben elszaporodott, és komoly népegészségügyi problémát okoz. Magyarországon a létező 350 gyomnövény között a legelterjedtebb növényvé vált. Utak, lakótelepek, nagyberuházások építésekor a talajrendezési munkák során a termőtalaj eltűnik, a felszínre kerülő nyers talajon évekig a parlagfű egyeduralgó. Uralkodása idején hatalmas mennyiségű magot termel. Ez a milliós magmennyiség a következő 30-40 évre megteremti a faj fenntartásának a lehetőségét, ellenben 1-2 éven belül elnyomják más őshonos gyomok és fűfélék. Csak ott telepszik meg, ahol a talajt átmozgatták.

A törvény szerint a parlagfű-mentesítést az ingatlantulajdonosok legkésőbb június 30-ig végezhetik el büntetlenül. Ezt követően viszont az illetékes hatóság a bejelentések alapján közérdekű védekezést rendelhet el, amelynek költségei – és a kezelést követően megállapított növényvédelmi bírság – a tulajdonost, illetve a földhasználót terhelik. Az eljárás végén fizetendő összeg akár kétfélmillió forint is lehet!

A védekezés optimális időpontja és módszerei

Magyarországon a parlagfű általában március végén kezd kelni, majd áprilisban már tömegesen jelennek meg a kicsi, néhány leveles növényké. A kifejlődött növények legintenzívebb növekedési időszaka júniusra esik, majd ezt követően a virágzat képzésére kezdi fordítani energiáit. *Az allergia szempontjából veszélyt jelentő porzós virágok jelennek meg előbb, július első felében, majd július végétől megindul a pollenszóródás, mely még ősszel is tart, és amely során a virágpor a légáramlatokkal akár száz kilométerre is eljuthat.* Ebből egyértelműen következik, hogy a védekezést a virágzás előtti időszakokra kell időzíteni. A már virágzó parlagfű kézi eltávolítása, akár gyomlálással vagy kapálással, kaszálással rendkívül kockázatos, ugyanis a nagy tömegű virágpor allergiát okozhat a korábban nem érzékeny emberek esetében is. A kifejlett növények gyomirtó szeres kezelése pedig lehet, hogy már nem nyújt kielégítő eredményt, így a korai védekezés hangsúlyozása különösen fontos.

Virágzás előtt tehát az alábbi lehetőségek vannak a tulajdonos számára a terület parlagfű-mentesítésére:

kézi gyomlálás, kapálás, kaszálás, gyepesítés, gyomirtó szeres kezelés.

Parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása miatt 2010-ben 10 esetben, 2011-ben 7 esetben indított eljárást az Építésügyi Osztály, mindkét évben kb. 50.000 m²-nyi területen kellett kényszerkaszálást végrehajtani. 2012-ben 23 esetben indított eljárást az Építésügyi Osztály, kb. 90.000 m²-nyi területen történt kényszerkaszálás. 2009-től az élelmiszerlánc hatósági felügyeletéről szóló törvény előírása alapján a parlagfű ügyekben alkalmazandó a növényvédelmi bírságot már nem a kerületi jegyző szabja ki, az nem is az önkormányzat bevétele. A hatósági ellenőrzések során megállapítható volt, hogy **a kerület parlagfű-fertőzöttsége nem nőtt**, a 2011 nyarán kialakult nagyon magas pollenkoncentráció az időjárásnak és a külterületek parlagfű-fertőzöttségének volt következménye.

A Környezetgazdálkodási NKft. feladata a közterületek kaszáltatása, mely az allergén gyomok terjedésének megakadályozását szolgálja. A kaszálások áprilisban kezdődnek, és évente általában 6 parki és 3 fasori kaszálásra kerül sor. Önkormányzatunk a parlagfű elleni védekezési kötelezettségének eleget tesz.

ÁNTSZ hivatalos megfigyelései alapján készített

MAGYARORSZÁGI POLLENNAPTÁR

növény pollen	NÉV		allergenitás	POLLENSZÓRÁS																
	magyar	latin		január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október							
	mogyoró	<i>Corylus</i>	+++																	
	éger	<i>Alnus</i>	+++																	
	ciprusfélék / tiszafafélék	<i>Cupressaceae / Taxaceae</i>	++																	
	szil	<i>Ulmus</i>	+																	
	kőris	<i>Fraxinus</i>	+++																	
	nyár	<i>Populus</i>	++																	
	juhar	<i>Acer</i>	++																	
	nyír	<i>Betula</i>	+++																	
	gyertyán	<i>Carpinus</i>	++																	
	fűz	<i>Salix</i>	+++																	
	tölgy	<i>Quercus</i>	+++																	
	plátán	<i>Platanus</i>	+++																	
	bókk	<i>Fagus</i>	+																	
	dió	<i>Juglans</i>	+																	
	eperfafélék	<i>Moraceae</i>	+																	
	pázsinfélék	<i>Poaceae</i>	++++																	
	fenyőfélék	<i>Pinaceae</i>	+																	
	hárs	<i>Tilia</i>	+																	
	lőrom	<i>Rumex</i>	+++																	
	csalánfélék	<i>Urticaceae</i>	+++																	
	útifű	<i>Plantago</i>	+++																	
	libatopfélék	<i>Chenopodiaceae</i>	+++																	
	kender	<i>Cannabis</i>	+																	
	öröm	<i>Artemisia</i>	++++																	
	parlagfű	<i>Ambrosia</i>	++++																	

www.natha.info.hu

+ parazait nem okoz, illetve allergénitásról nincs adatok
++ nem gyakori allergén, keveseket betegít meg

+++ gyakori allergén
++++ nagyon gyakori allergén, igen sokan szenvednek tőle

FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK

1. 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
2. 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról
3. 83/1997. (IX. 26.) OGY határozat a Nemzeti Környezetvédelmi Programról
4. 1117/2001. (X. 19.) Korm. határozat a Nemzeti Környezetvédelmi Program harmadik tervezési időszakára (2009-2014.) vonatkozó koncepcióról
5. 7/2003. (V. 16.) KvVM-GKM együttes rendelet az egyes levegőszennyező anyagok összkibocsátási határértékeiről
6. 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről, módosítva: 25/2008. (X.17.) KvVM-EüM-FVM rendelet.
7. 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről, módosítva: 2/2008 (I.16.) KvVM rendelet.
8. 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
9. 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról, módosítva: 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM rendelet.
10. 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
11. 220/2004. (VI.21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól
12. 219/2004. (VI.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról, módosítva: 302./2008. (XII.17.) Korm. Rendelet
13. 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről
14. 4/2011. (I.14.) VM együttes rendelet 5. számú melléklet
15. 6/2011. (I. 14.) VM rendelet
16. 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
17. 123/1997 számú Kormányrendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről
18. 306/2010. (XII.23.) Kormányrendelet a levegő védelméről
19. Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat 21/2012. (V. 21.) önkormányzati rendelete a tiltott, kirívóan közösségellenes magatartások meghatározásáról, és e magatartások elkövetőivel szembeni pénzbírság kiszabásának szabályairól
20. 1/2008. (II. 20.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet a kerületi zöldterületek és zöldfelületek megóvásáról, használatáról, fejlesztéséről és a fák védelméről
21. 56/2001. (XII. 20.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet a Budapest Főváros XIII. kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról

FELHASZNÁLT FORRÁSOK, IRODALOM

1. Integrált Városfejlesztési Stratégia 2010.
2. AngyalZöld Stratégia 2011-2014.
3. Kerékpáros stratégia 2011.
4. Klímastratégia 2011-2020.
5. Közösen a XIII. kerületért, Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Programja 2011-2014.

6. Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Local Agenda 21 helyi programja 2008.
7. XIII. kerület Környezetvédelmi Program 2004. és Felülvizsgálata 2011.
8. FKF Zrt.
9. FCSM Zrt.
10. Fővárosi Vízművek Zrt.
11. OLM – Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat
12. Egyszerűsített interaktív stratégiai *zajtérkép* térinformatikai rendszer, Budapest
13. Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzat honlapja www.budapest13.hu
14. www.ksh.hu
15. Nemzeti Környezet-Egészségügyi Akcióprogram (NEKAP)
16. Nemzeti Környezetvédelmi Program
17. Fővárosi Környezetvédelmi Program
18. Nemzeti Környezet Nevelési Stratégia
19. Önkormányzati adatszolgáltatás